

XVIII. évfolyam

5. szám

ROMALAP

2010. május

Ára: 300 Ft

ÚJ ORSZÁGGYŰLÉS

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Pünkösdi hava Tavaszhő Szelek hava

Május az év ötödik hónapja a Gergely-naptárban, 31 napos. Nevét Maiáról (*Maia Majestas*) kapta, aki egy ősi termékenység istennő volt a római mitológiában. A 18. századi nyelvújítók szerint a május: **zöldönös**.

A MUNKA ÜNNEPE: május 1.

Május első éjszakáján a legények sudár fát vágtak az erdőben, és azt a kiszemelt leány kapujába helyezték. A fát feldíszítették színes szalagokkal, s gyakorta egy palack jó bort is helyeztek a fa tetejére. A fát pünkösdkor távolították el, amikor már kiszáradt, sok helyen „kitáncolták” azt, vagyis táncos, dalos mulatság keretében távolították el.

A MAGYAR SPORT NAPJA: május 2.

A Magyar Athletikai Club 1875-ben e napon rendezte az első szabadtéri sportversenyt Budapesten. Ennek emlékére május 6-án tartják a magyar sport napját.

ANYÁK NAPJA: május első vasárnapja

Az ünnep amerikai eredetű, hazánkban 1925-ben tartották az első ilyen témájú megemlékezést. E napon a gyermekek köszöntik virággal édesanyjukat, nagymamájukat.

SZENTKERESZT FÖLTALÁLÁSA A KERESZTFA EGYIK ÜNNEPE: május 3.

Nagy Konstantin császár édesanyja, a később szentté avatott *Ilona* kezdeményezésére 320. szeptember 14-én ásták ki a Kálvária földjéből. Mindhárom kereszt előkerült, külön a titulus, vagyis az INRI-tábla, amelyet Pilátus az Úr keresztjére tűzetett. Nem tudták megállapítani, hogy a három közül Krisztus melyiken adta ki lelkét, ezért *Makárius* jeruzsálemi püspök mindhármat hozzáértette egy halálos beteg aszszonyhoz, aki az egyiktől meggyógyult. Így jelentődött ki, hogy melyik Krisztus keresztfája. A császárnő a kereszt egy részét és a szöveget fiának küldte Konstantinápolyba, a másik rész ezüst tartóba foglalva Jeruzsálemben maradt. Ezt a püspök minden nagypénteken nyilvános imádásra tette ki.

SZENT FLÓRIÁN NAPJA: május 4.

Flórián római katonatiszt volt Noricumban (mai Ausztria). Keresztény hitéért szenvedett vértanúságot. Legendája szerint, amikor *Florianus* megtudta, hogy az Enns-parti Laureacumban (Lorch) elfogtak 40 keresztényt, maga is megvallotta hitét. Megbotoztatták és arra ítélték, hogy nyakában malomkövel az Enns hídjáról lökjék a folyóba. Tetemét egy sas őrizte mindaddig, amíg el nem temették.

ROMA LAP
Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: otka77@citromail.hu – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: *Gudmon András*

Felelős kiadó: *Farkas Flórián*
Címlapon: Az Országház

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: *Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea* ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

Flórián tisztelete elsősorban Ausztriában és a környező országokban virágzott a késő középkor óta. A tűz és árvíz ellen hívták segítségül. A legenda szerint már gyermekkorában megmentett egy égő házat az elhamvadástól. A tűzzel dolgozók (tűzoltók, serfőzők, fazekasok, pékek, kéményseprők) védőszentje. Egyes falvakban e napon nem raktak tüzet, nem süttöttek kenyeret, a kovácsok sem dolgoztak.

EURÓPA NAP: május 5.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 1949. május 5-én alakult meg Londonban. Ennek emlékére 1964-ben a bizottság úgy döntött, hogy ezután minden év május 5-én megünnepelik Európa Napját.

JÁSZOK NAPJA: május 6.

1745. május 6-án *Mária Terézia* szabad paraszttá nyilvánította a Német Lovagrend földesúri hatósága alól magukat kiváltó jászkunokat. Ennek emlékére Jászfákóhalma önkormányzata 1991-ben határozta el, hogy az eseményről minden évben megemlékeznek e napon.

NEMZETKÖZI VÖRÖSKERESZT NAPJA, SZENT MIHÁLY FŐANGYAL NAPJA: május 8.

Az 1859-es solferinói csata sebesültjeinek szörnyű pusztulása késztette arra *Henri Dunant* svájci író, hogy kezdeményezze egy nemzetközi segélyszervezet létrejöttét. 1863-ban Genfben megalakította a Nemzetközi Vöröskeresztet. Magyarország 1881-ben csatlakozott a szervezethez.

E naphoz kapcsolódik *Szent Mihály* főangyal legendája is, mely szerint *I. Gelázus* (496) pápa idejében Nápoly közelében pásztorok vettek üzőbe egy megvadult bikát. Eger hegyi barlang nyílásában meg is találták. Amikor rálöttek, a nyíl visszarepült. A különös dolgot jelentették a püspöknek, aki háromnapos böjtöt és könyörgést rendelt el. Harmadnap megjelent a püspök álmában Mihály arkangyal, és tudtára adta, hogy a barlang az ő Szent helye. Erre templommá alakították át, és *Monte Gargano* néven jeles búcsújáróhely lett belőle.

MENTŐK NAPJA: május 10.

1887. május 10-én alakult meg Budapesten az Önkéntes Mentőegyesület. A mentés ügye 1948-ig a társadalmi egyesületek kezében maradt, akkor jött létre az Országos Mentőszolgálat és ez által a mentés állami feladattá vált. Napjainkban az Országos Mentőszolgálat irányítja a különböző mentőszervezetek működését, szakembereket képez, valamint országszerte oktatja az oxyológiát, azaz a mentést. Május 10-ét a szolgálat születésnapjává nyilvánították. Ezen a napon kitüntetések, pénzjutalmak adnak át az életmentésben élenjáró egészségügyi dolgozóknak.

SZERVÁC, PONGRÁC, BONIFÁC: május 12–13–14.

Mindhárman ókeresztény vértanúk voltak. Sokéves megfigyelés miatt nevezik őket „fagyos szenteknek”, hiszen gyakorta előfordul, hogy az idő május közepe táján hirtelen újra nagyon hidegre fordul.

KORONA NAPJA: május 14.

Korona ókeresztény vértanú. A tébai si-vatagban szenvedett mártírhálált. Passau közelében lévő temploma jeles búcsújáró hely. Főleg Bajorországban és Ausztriában tisztelik. Nevezetesen a bécsi Am Hof-templom Koronakultusza.

A TÁVKÖZLÉS VILÁG-NAPJA: május 17.

A Nemzetközi Távközlési Egyesület létrehozásáról szóló alapító okmányt 1865. május 17-én írták alá Párizsban húsz ország képviselői. Ennek emlékére 1968 óta tartják a távközlési világnapot.

MAGYAR HONVÉDELEM NAPJA: május 21.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tavaszi hadjáratának csúcspontjaként a honvédsereg 1849. május 21-én visszafoglalta Buda várát. 1992-től a kormány határozatának értelmében, ekkor ünnepeljük a magyar honvédelem napját.

ORBÁN NAPJA: május 25.

Őt is a „fagyos szentek” közé sorolják. Leginkább a szőlősgazdák igyekeztek elnyerni kegyeit, mert ebben az időszakban a fagy leginkább a szőlőnek árt. Sok helyütt szobrot emeltek neki a szőlőben, és neve napján körmenettel, ajándékokkal kedveztek neki.

ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK

A húsvétot követő negyvenedik napon ünnepeljük Jézus mennybemenetelét. Nevét valószínűleg onnan kapta, hogy az egyház ezt az időpontot adta végső határidőül az évi egyseri köteles áldozásnak.

PÜNKÖSD

Pünkösöd a húsvétól számított ötvenedik nap. Neve a görög ötvenedik szóból (pentekosztész) ered. Ezért a húsvétal együtt mozgó ünnep. Ideje május 10. és június 13. közé esik. A keresztény egyház annak emlékére tartja, hogy Jézus feltámadása után az apostolokra leszállt a Szentlélek. Egyben a keresztény egyház születésnapja is, hiszen a Szentlélekkel eltelt apostolok prédikációinak hatására sokan megtértek, így alakultak ki az első gyülekezetek.

A hónap hírei • A hónap hírei

MEGRENDEZIK A KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATOK BÁLJÁT ZALAEGRSZEGEN

❖ Hagyományteremtő szándékkal, első alkalommal rendezik meg a cigány, horvát és német kisebbségi önkormányzatok bálját Zalaegerszegen pénteken – jelentette be *Vajda László*, a Zala Megyei Közgyűlés kisebbségi és nemzetiségi bizottságának elnöke.

A bál a négyéves ciklus záró rendezvénye, amely egyben lehetőséget biztosít arra is, hogy megköszönjék a megyében működő 71 kisebbségi önkormányzat munkáját. A bálra 150–160 vendég – kisebbségi önkormányzati vezetők, képviselők, országgyűlési képviselők – kapott meghívást. Az est vendégei lesznek a politikusok családtagjai is, akik éveken keresztül segítették és támogatták a képviselők munkáját.

A megyében működő cigány, horvát, német kisebbségi önkormányzatok jó estét tölthetnek el együtt, a kötetlen beszélgetéseken megfogalmazhatják észrevételeiket, ami tovább erősítheti az együttműködést – emelte ki a kisebbségi bizottság elnöke. A bálra senkinek sem kell belépődíjat fizetnie, a megyei kisebbségi és nemzetiségi bizottság félmillió forintot meghaladó összeggel támogatja a rendezvényt.

XIV. ORSZÁGOS ROMA FILMAKADÉMIA BALATONON

❖ Idén áprilisban tartották meg tizennegyedik alkalom-

mal az e néven futó mozgóképes műhelyt a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének üdülőjében, Zamárdiban. A programon való ingyenes részvétel feltétele

egy-egy már befejezett vagy félkész film leadása volt.

A Roma Filmakadémia fő célja az, hogy segítsék a hazai cigányság térnyerését a mai médiában – vagyis legyenek a romáknak olyan szószólói, illetve alkotói –, akik a digitális világ írástudóiként hangot tudnak adni a kisebbség érdekeinek, vonzóan tudják felmutatni saját kultúrájuk kincseit, és ezen túlmenően értékkeremtőivé tudnak válni a többségi társadalomnak is.

Sosem szűkítik le a résztvevők körét a közvetlenül érintettekre, hiszen a legfontosabb törekvéseik csak akkor válhatnak valóra, ha nem cigányok és cigányok megtanulnak odafigyelni egymásra, szót váltani és együttműködni egymással. Ebben az esztendőben úgy alakult, hogy közel annyi volt a nem cigány résztvevő, mint a roma, s bár legtöbbjük most találkozott első alkalommal a többiekkel, elkülönülésnek nyoma sem volt, viszont rendkívül gazdag kapcsolatrendszer alakult ki közöttük, ami a kölcsönös érdeklődést, egymás megértését akarását és az együttműködés örömeit is magas hőfokon tudta tartani az együtt töltött öt napon át mindvégig.

FIATAL MAGYAR ROMA ÉRTELMISÉGIEK PORTRÉI LONDONBAN

❖ A magyarországi roma értelmiség legfiatalabb generációjáról készült 28 portré, *Rákossy Péter* fotóművész alkotásai voltak láthatók a Londoni Magyar Kulturális Központban. A *Más szemszögből* című fotókiállítás a nyitóeseménye is a magyarországi roma kultúrát és életét bemutató rendezvényso-

rozatnak. Ennek keretében a dzsesszenész *Balogh testvérpár*, *Roland és Zoltán* muzsikált az intézetben és azon kívül is.

A program keretében levetítették *Osgyáni Gábor* rendező és a főszereplő *Horváth János* jelenlétében a *Hatszáz év után az első* című dokumentumfilmet, amely arról szól, hogy 600 év után Horváth az első, aki diplomát szerzett családjában. A férfi Miskolcon él, vízvezeték szerelő, mellette fest és cigánygyerekeket tanít rajzolni, festeni.

Bemutatták továbbá *Mészáros Antónia* dokumentumfilmjét, a *Megtagadva* című alkotás egy intézetben felnőtt fiatalember, *Bogdán Árpád* filmrendező múltkeresésének folyamatát mutatja be.

IPAROSOK, MUZSIKUSOK, KERESKEDŐK

❖ *Régi Újpest cigányai* címmel rendeztek fényképkiallítást archív felvételekből Újpesten a Polgár Centrumban. *Molnár István Gábor* ezzel a kiállítással az újpesti cigányok történetének bemutatására vállalkozik.

A kiállítás előzménye egy tíz évvel ezelőtt megkezdett kutatás: Az újpesti cigányság története 1840–1990 címmel. A kutató célja az volt, hogy a fellelhető emlékek (írások, képi, elbeszél) dokumentumait összegyűjtse, rendszerezze és lehetőség szerint, Régi Újpest cigányai c. albumban közreadja. Emléket állítva egy fiatal település, város, majd megyei jogú város, 1950-től a főváros része: Újpest cigány családjainak, meghatározó személyiségeinek, apáról-fiúra,

asszonyról-leányra szálló mesterségeinek: a muzsikuskoknak, szegkovácsoknak, piaci kereskedőknek, téglavetőknél, seprőkészítőknek és a tipikusan újpesti bőr- fa- és pamut gyárakban dolgozóknak.

Újpest különböző nációk olvasztótégléje volt már az 1840-es alapításnál. Gróf Károlyi István földbirtokos vallásra, etnikai hovatartozásra tekintet nélkül engedélyezte a letelepedést, az iparalapítást. Az elsők között beköltöző zsidó iparosok Surányból, Érsekújvárról hoznak magukkal cigány szegkovács családokat a bőr és faipar végett. A muzsikások, kereskedők beköltözése és letelepülése Érsekújvárról folyamatos.

A kutatás két fő szálán indult. Molnár István Gábor a legfontosabbnak tartotta, hogy a családoknál

még fellelhető privát fotóanyag és az élő emlékezet, mélyinterjúk formájában való legyűjtése minél szélesebb körben megtörténjen. A gyűjtőmunka híre túlment Újpesten, az Egyesült Államoktól Olaszországig jelentkeztek elköltözött családok leszármazottai. A kutatás másik iránya a múzeumokban, levéltárakban, gyűjteményekben, hivatalokban, az önkormányzat archívumában fellelhető dokumentumok kigyűjtése és válogatása. Tíz év alatt így gyűlt össze, közel 3000 fénykép, melyből kétszázötvenet mutatnak be.

**MEGALAKULT
A CIGÁNYOK
INTEGRÁCIÓJÁT SEGÍTŐ
VÖRÖS SZAKMAI
CSOPORT
A VÖLGYSÉGI ROMA**

ÖSSZEFOGÁS (VÖRÖS) HÉTVEGI FADDI TALÁLKOZÓJÁN

❖ A csoport munkáját ezután önkéntes alapon többek között közgazdász, szociális munkás, pedagógus, szakpolitikus és vidékfejlesztő szakember is segíti majd. Ők lesznek azok, akik az informális hálózat működéséhez pályázati, jogi, pénzügyi és egyéb szakmai tanácsokkal járulnak majd hozzá.

A Vörös NCA támogatásával megvalósuló találkozójának másik fő témája új TÁMOP pályázatuk volt, amelynek sikere esetén a régióban tíz település romákat, hátrányos helyzetű munkanélkülieket támogató foglalkoztatási stratégiáját készítenék el.

Ennek érdekében a roma szervezetek vezetőinek tartá-

nának képzéseket, hogy hatékonyan tudjanak részt venni a munkában, később önálló stratégiákat tudjanak készíteni. Az ő feladatuk lenne, hogy településenként 10-10 fórumot hívjanak össze a foglalkoztatók bevonásával.

A hétvegi rendezvényen az is felvetődött, hogy a VÖRÖS-t információs hálózatból jogilag bejegyzett szervezetté, egyesületté kellene alakítani. Ennek lehetőségét vizsgálják.

ÚJ UNIÓS INTÉZKEDÉSEK A ROMA KÖZÖSSÉGEK LAKHATÁSI KÖRÜLMÉNYEINEK JAVÍTÁSÁRA

❖ Elfogadta az Európai Parlament (EP) azt az európai bizottsági javaslatot, amely lehetővé teszi, hogy a társadalom peremére szorult – zömmel roma – közösségek lakhatási körülményeinek javítására európai regionális finanszírozást használjanak fel. Az intézkedést a tagállamok kormányai már korábban jóváhagyták.

Az intézkedések kiterjesztik az Európai Regionális Fejlesztési Alap felhasználását: a pénz ezentúl valamilyeni tagállamban felhasználható lesz, akkor is, ha a támogatandó hatósági projektek meglévő házak helyettesítésére vagy újak építésére vonatkoznak, városi és vidéki térségekben egyaránt.

Az európai strukturális alapok már most is társfinanszíroznak roma közösségek javát szolgáló projekteket. Mintegy 1,11 milliárd eurós uniós beruházásnak köszönhetően például új városrehabilitációs projekt indul Nyíregyházán.

**Összeállítottuk
az MTI, Romnet, TEOL és az
Újpesti Napló hírei alapján.**

GYERMEKNAPI PROGRAM ROMA RENDŐRÖKKEL

❖ A Roma Rendőrök Országos Egyesülete megalakulásakor három fő célt tűzött ki maga elé: a bűnmegelőzést, a romák és a rendőrök közötti kapcsolatok javítását, valamint a fiatalok oktatását,

amellyel esetleg elősegíthetik, hogy a jövőben többen válasszák a rendőri hivatást. Ennek mentén az egyesület gyermeknapot rendezett, melynek egyik aktuális célja, hogy a „**Kell egy hely, ahol lehetünk**” elnevezésű projektben résztvevő fiatalok találkozhassanak más, a program iránt érdeklődést mutató fiatalokkal. Az alapvetően ifjúságvédelmi program

célja, hogy egy iskolarendszeren kívüli oktatás keretében, heti rendszerességgel, a hátrányos helyzetű (főként roma) fiatalok olyan ismeretekhez jussanak, melyeket az iskolában külön nem tanítanak. Az emberi jogi, a közigazgatási vagy a cigánynyelvi alapok oktatása ma még nem kötelező tananyag.

Az egyesület legfontosabbnak azt tarja, hogy alternatívát tudjanak teremteni a gyermeknek az aluljárókban álldogáló fiatalok kilátástalansága és egy csoportépítő, egymásra számító fiatalok klubtagsága között.

A hónap hírei • A hónap hírei

AZ ÚJ ORSZÁGGYŰLÉS

2010. május 14-én megalakult az új Országgyűlés. „Minden képviselőben, aki arra a feladatra vállalkozott, hogy Magyarország törvényhozója legyen, óriási elszánásnak, akaratnak kell lennie, hiszen a feladatok szinte emberfeleltiek – Magyarországot talpra kell állítani, s ez történelmi feladat” – mondta beszédében *Sólyom László* köztársasági elnök az alakuló ülésen.

Letették esküjüket az új Országgyűlés képviselői a parlament alakuló ülésén. Az eskütételt a történelmi zászlók bevonulása előzte meg. Ezt követően a korelnök bejelentette: megalakult az Országgyűlés. Az eskü szövegét a hagyományoktól eltérően nem a legfiatalabb képviselő, hanem *Horváth János* fideszes korelnök olvasta elő. Az eskütételt követően a korelnök bejelentette az új Országgyűlés megalakulását.

Az ülésen *Sólyom László* államfő hivatalosan is felkérte *Orbán Viktort*, a Fidesz elnökét a kormányalakításra. Az Országgyűlés elnökének a fideszes *Schmitt Pált* választották.

A cigányság integrációját is meg kell oldani

A választásoktól a kormány eskütételéig tart a demokráciának az az ünnepi időszaka, amikor a hatalom birto-

kosa, a nép, kinyilvánítja akaratát, s amikor akaratát testet ölt, formát nyer a szuverenitást gy a k o r l ó népképviselői Országgyűlésben, amelytől ezután a kormány felhatalmazását nyeri. Ünnepi érzésünk a célba érés, a megvalósulás öröme; ünnepi érzésünk a demokrácia működése fölötti öröm – fogalmazott beszédében *Sólyom László* köztársasági elnök.

Az államfő párhuzamot vont a független, demokratikus és jogállami Magyaror-

szág első Országgyűlésének megalakulása és a jelenlegi Országgyűlési megalakulása között. Mint fogalmazott: hasonlóság van a közérzésben, a múlt tagadásában és a

várakozásokban. A várakozások tekintetében kiemelte a közbiztonság, a gazdasági fellendülés területét, a törvényes rend, a politikai stílus megváltozását, a jó közérzet megteremtését és a társadalom kettészakadásának megszüntetését. Hangsúlyozta azonban, hogy az egész társadalom együttműködése szükséges ahhoz, hogy eredmények szülessenek.

A köztársasági elnök beszédében külön foglalkozott azzal, hogy a választók akaratából a parlamentben radikális jobboldali párt és frakció is helyet kap. Felhívta a figyelmet a véleménynyilvánítás szabadságára, kiemelte azonban, hogy pontos határa van annak is, hogy az Alkotmány alapértékeivel, az emberi méltósággal és az egyenlőséggel szemben álló, erkölcsileg elfogadhatatlan nézetek hangoztatása büntetőjogilag is büntethető. Így például nem engedhető meg, hogy az Országgyűlésben gyűlöletre uszítás hangozzék el. Kiemelte, számos régi európai demokráciát, ahol szélsőséges párt is van a parlamentben, nem eszerint, hanem az egész demokratikus rendszer szilárdsága és alkotmányos működése alapján ítélik meg. Így Magyarország is úgy foglalja el helyét a demokráciák sorában, ha megfékezi a szélsőségek erőszakosságát és propagandáját – fogalmazott az államfő. Mint mondta, a parlamentben minden képviselő azonos jogokkal rendelkezik, de kötelezettségeik is ugyanolyan fontosak, mint jogaik. A mentelmi jogra kitérve Sólyom László elmondta, az nem vonatkozhat a tudatos jogsértőkre.

A Fidesz alkotmánymódosítási terveire vonatkozóan az elnök hangsúlyozta: „az Alkotmány nem holt betű, hanem él és fejlődik, az alkotmányosság az időköz-

ben felmerülő súlyos problémák megoldásának nem gátja, hanem alapja.” Az államfő kiemelte: 1990 óta 22 alkalommal módosították az Alkotmányt, s bár hazánkban nincs olyan rendelkezés, mely kizárná bizonyos alkotmányi szakaszok módosítását, azonban az Alkotmányban foglalt jogok elvi alapjainak rendszere a napi érdekű módosítások fölött is az alkotmányosság mércéjéről szolgál.

A kormányprogram vitájára utalva az államfő négy terület fontosságát emelte ki: a nevelés és oktatás rendszerének teljes újjáépítését, a korrupció megfékezését, a szegénység, valamint a cigányság integrációjának kérdését.

**A nemzeti egység
az ország
föllemelkedésének
feltétele
és egyben
záloga**

Orbán Viktor leendő miniszterelnök az Országgyűlés alakuló ülésén elhangzott beszédében mindenekelőtt

köszönetet mondott a magyar választóknak, akik sok csalódás ellenére kitartottak a demokrácia mellett, s elmentek szavazni, és soha nem látott összefogással kiálltak a változás és a nemzeti egység mellett. A döntés egyértelmű, az emberek gyökeres és alapvető változásokat akarnak az élet minden fontos területén. Mint fogalmazott, a nagy horderejű és mélyreható változásokat közös erővel kell véghezvinni; méghozzá a magyar választók akarata szerint.

„A magyaroknak elégük lett a kudarcokból, a tévúzból, a rossz kompromisszumokból, a toporgásból – győzelmeiket várják. Azt várják, hogy legyőzzük a leváltott rendszer hagyatékát. Hát le fogjuk győzni. Le fogjuk győzni a bűnözést, le fogjuk győzni a munkanélküliséget. Le fogjuk győzni a fiatalok kilátástalanságát, a gyermekvállalás előtt tornyosuló akadályokat, az idős emberek kiszolgáltatottságát. Le fogjuk győzni a „merjünk kicsik lenni” szemléletet, az „oszd meg és uralkodj” politikát, az „el is lehet menni az országból” ti-

pusú arroganciát. Le fogjuk győzni az ingatlanpanamákat, a hatalommal való visszaélés technikáit, a felelősség alóli kibúvás kísérleteit. Le fogjuk győzni az offshore lovagok praktikáit és az érdemtelen állami kifizetéseket. Le fogjuk győzni a nemzet fővárosát tönkretévő korrupciót és pazarlást. Le fogjuk győzni a múltat, mert Magyarország egységesen úgy döntött, hogy le kell győzni! – hangsúlyozta Orbán Viktor.

Mint azt a leendő miniszterelnök kiemelte, neki és a leendő kormányának az ország háromharadát, a magyar nemzet egészét kell képviselni. Kiemelte a nap történelmi jelentőségét, amely mindenkit kötelez, párhovatarozástól függetlenül. Hiszen a megalakult Országgyűlést olyan nemzeti egység hozta létre, amilyen évtizedek óta nem volt Magyarországon. Ez a nemzeti egység az ország föllemelkedésének feltétele és egyben záloga – fogalmazott. A nemzeti együttműködés nyilatkozata pedig ennek a régen várt nemzeti egységnek szimbolikus erejű dokumentuma – mondta.

A Nemzeti Együttműködés Nyilatkozata

„Legyen béke, szabadság és egyetértés! A XXI. század első évtizedének végén, negyvenhat év megszállás, diktatúra és az átmenet két zavaros évtizede után Magyarország visszaszerezte az önrendelkezés jogát és képességét. A magyar nemzet önrendelkezéséért vívott küzdelme 1956-ban egy dicsőséges, de végül vérbe fojtott forradalommal kezdődött. A küzdelem a rendszerváltás politikai paktumaival folytatódott, és végül szabadság helyett kiszolgáltatottságba, önállóság helyett eladósodásba, felemelkedés helyett szegénységbe, remény, bizakodás és testvériség helyett mély lelki, politikai és gazdasági válságba torkollott.

A magyar nemzet 2010 tavaszán még egyszer összegyűjtötte maradék életerejét, és a szavazófülkékben sikeres forradalmat vitt véghez. A győzelmet a magyar emberek a régi rendszer megdöntésével és egy új rendszer, a nemzeti együttműködés rendszerének megalapításával vívták ki. A magyar nemzet e történelmi tettevel arra kötelezte a megalakuló Országgyűlést és a felálló új kormányt, hogy elszántan, megalkuvást nem ismerve és rendíthetetlenül irányítsák azt a munkát, amellyel Magyarország fel fogja építeni a nemzeti együttműködés rendszerét. Mi, a Magyar Országgyűlés képviselői kinyilvánítjuk, hogy a demokratikus népakarat alapján létrejött új politikai és gazdasági rendszert azokra a pillérekre emeljük, amelyek nélkülözhetetlenek a boldoguláshoz, az emberhez méltó élethez, és összekötik a sokszínű magyar nemzet tagjait. Munka, otthon, család, egészség és rend lesznek közös jövőnk tartóoszlopai.

A nemzeti együttműködés rendszere minden magyar számára nyitott, egyaránt részesei a határon innen és túl élő magyarok. Lehetőség mindenki számára és elvárás mindenki felé, aki Magyarországon él, dolgozik és vállalkozik. Szilárd meggyőződésünk, hogy a nemzeti együttműködés rendszerében megtestesülő összefogással képesek leszünk megváltoztatni Magyarország jövőjét, erőssé és sikeressé tenni hazánkat. Ez a roppant erőket felszabadító összefogás minden magyar embert, legyen bármilyen korú, nemű, vallású, politikai nézetű, éljen bármely pontján a világnak, nagy reményekre jogosít, és hosszú évtizedek után megadja a lehetőséget, hogy a magyarok végre megvalósíthassák a saját céljaikat. Erre tesszük fel életünk most következő éveit.

Magyar Országgyűlés, 2010.”

Az Országgyűlés feladatai

A parlamenti funkciók azok a fő állami tevékenységek, amelyek ellátása az Országgyűlés alapvető rendeltetése. Az Alkotmányban és a különböző törvényekben meghatározott feladatok e funkciók alkotóelemei, a hatáskörök pedig e feladatok megvalósításának jogi eszközei.

Az Alkotmány szerint az Országgyűlés a Magyar Köztársaság legfelsőbb államhatalmi szerve, amely a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a

társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit. Az Országgyűlés jellegének és alapvető rendeltetésének tömör meghatározását követően az Alkotmány a 19. § (3) bekezdésében „a”-tól „m”-ig, 13 pontban sorolja fel az Országgyűlés legfontosabb feladatait. Ezek a következők:

- az Alkotmány elfogadása,
- a törvények megalkotása,
- az állami költségvetés elfogadása, valamint a költségvetés végrehajtásának jóváhagyása,
- a kormányprogramjának elfogadása és a miniszterelnök megválasztása,
- a köztársasági elnök,

a Legfelsőbb Bíróság elnökének, az Alkotmánybíróság tagjainak, az Állami Számvevőszék elnökének, alelnökeinek, az ombudsmanok és a legfőbb ügyész megválasztása,

- a külkapcsolatok szempontjából kiemelt fontosságú nemzetközi szerződések megkötése,
- a hadiállapotról és békekötésről való döntés, valamint a rendkívüli állapot a megelőző védelmi helyzet és a szükségállapot kihirdetése,
- az önkormányzati rendszerrel kapcsolatos hatáskörök (területszervezés, alkotmányellenesen működő helyi képviselő-testületek feloszlátása),

- a Magyar Honvédség alkalmazásáról, illetve állomásozásáról, a békefenntartásban való részvételről, külföldi fegyveres erők magyarországi alkalmazásáról, illetve állomásozásáról való döntés,

- a közkegyelem gyakorlása.

Az Alkotmány további fejezetei részletesebben is meghatározzák az egyes törvényhozási tárgyköröket, más törvények pedig további feladatokat és hatásköröket állapítanak meg. Az Országgyűlés legfontosabb funkciója a törvényalkotás és a kormány ellenőrzése. Emellett a parlament határozza meg a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit. Fontos feladatai vannak az Országgyűlésnek a külpolitika, a nemzetbiztonság, a honvédelem, továbbá a rendkívüli jogrend bevezetése terén.

A második Orbán-kormány

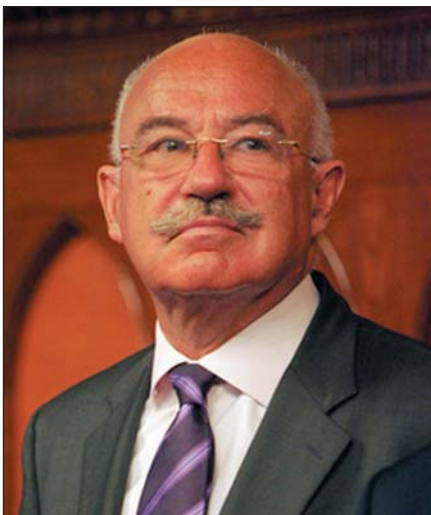
Bemutatta leendő kormánya tagjait **Orbán Viktor** a Parlamentben május 3-án. Az új kabinetben nyolc minisztérium lesz. A leendő miniszterelnök hangsúlyozta: a választások után egy új gazdasági, politikai rendszer jön létre, ennek része az új kormány, amelynek elsődleges feladata a nemzeti ügyek képviselése.

A Fidesz-KDNP kijelölt kormányfője hangsúlyozta, a választópolgárok döntése nem egyszerűen egy kormány megalakításáról szólt, hanem a kétharmados parlamenti eredménnyel megalapítottak egy új gazdasági és politikai rendszert. **Orbán Viktor** szerint olyan kormánytagokra van szükség, akik meg tudnak felelni egy új politikai-gazdasági rendszer megalapításának, akik megfelelő kvalitással, jártassággal bírnak, tapasztalt emberek és vezetők, készen állnak arra, hogy politikai vezetőként viselkedjenek, döntéseket hozzanak, és azokért vállalják a felelősséget.

Az alábbi összeállításban bemutatjuk a leendő kormány minisztereit.

KÜLÜGYMINISZTERIUM

MARTONYI JÁNOS

1944. április 5-én született Kolozsvárott. A szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1967-ben summa cum laude doktorált. 1969-ben ügyvéd-jogtanácsosi vizsgát tett. 1968-ban a nemzetközi kereskedelmi jog témakörében a City of London College, 1970-ben a nemzetközi köz- és magánjog témakörében az Academy of International Law, Hága keretében vett részt külföldi tanfolyamokon.

1966-tól ügyvédjelölt, jogtanácsos, majd 1979-től a Brüsszeli Kereskedelmi Kirendeltség kereskedelmi titkára, 1984-től a Kül- majd Kereskedelmi Minisztériumban főosztályvezető, 1989 nyaratól privatizálási kormánybiztos volt.

Az Antall-kormányban 1990-től a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma, majd 1991–94 között a Külügyminisztérium közigazgatási államtitkára, s közben, 1990–92-ben az Állami Vagyongyűjtemény igazgatótanácsának elnökhelyettese volt. 1994–98-ban, majd 2002–2009 között a Baker and McKenzie nemzetközi ügyvédi iroda tulajdonostársa volt.

Az első Orbán-kormány idején, 1998–2002 között a Külügyminisztériumot irányította. 1996–98-ban a Magyar Nemzet, majd a Heti Válasz szerkesztőbizottságának tagja. 1996-tól a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület alelnöke, 2002–2009 között elnöke. A Szabad Európa Központ elnöke, a Nézőpont Alapítvány kuratóriumának elnöke.

1987-től címzetes egyetemi docens, majd 1990-től az ELTE-n másodállású egyetemi docens, 1997–2000 között a szegedi tudományegyetem nemzetközi magánjogi tanszékvezető egyetemi docense, 2000-től egyetemi tanára. 1979 óta az állam- és jogtudományok kandidátusa. 2003 óta a Fidesz tagja, a párt külpolitikai programjának kidolgozója. Magyar és idegen nyelven számos publikációja jelent meg.

Mint a pártszövetség miniszterelnök-jelöltje megfogalmazta, a külügyminisztertől azt várja Magyarország, hogy szerezze vissza hazánk nemzetközi tekintélyét, vezényelje le a januártól esedékes Európai Unió elnökségi munkát, valamint tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a közép-európai együttműködés fölépülhessen.

BELÜGYMINISZTERIUM

PINTÉR SÁNDOR

1948. július 3-án Budapesten született. Tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán kezdte, 1978-ban a Rendőrtiszti Főiskolán, majd 1986-ban az ELTE jogtudományi karán diplomázott.

Kezdetben a Belügyminisztérium gépkocsivezetőjeként dolgozott, 1972-től Zuglóban segédnyomozóként tevékenykedett. 1978 és 1985 között az Országos Rendőr-főkapitányság vizsgálati osztályának előadója, majd főelőadója, 1985-től a Budai Rendőrkapitányság bűnügyi osztályvezetője, megbízott kapitányságvezető, 1988-tól a Pest Megyei Főkapitányság vizsgálati osztályvezetője, 1990-től a megyei főkapitány közbiztonsági helyettese, 1991 márciusától Budapest főkapitánya, majd 1991. szeptembertől 1996 végéig országos rendőrfőkapitány volt.

1991-ben vezérőrnaggyá, 1993-ban altábornaggyá léptették elő. 1996 végén nyugdíjba vonult. 1997-től az OTP Bank Rt. biztonsági tanácsadója, s az igazgatóság tagja volt.

Az első Orbán-kormány idején, 1998-2002-ben a Belügyminisztériumot irányította.

2003-tól a Civil Biztonsági Szolgálat Rt. tulajdonos-elnöke, és 2004-től ismét az OTP Bank ZRt. igazgatóságának tagja volt.

Orbán Viktor szerint olyan tapasztalt rendőri vezetőre van szükség, „aki úgy ismeri ezt a területet, mint a saját

tenyerét”. Hozzátette, a belügyi tárca leendő vezetőjének a munkája a legnehezebb, mert „nincs vesztegetni való idő”. A választópolgárok a közrend és a közbiztonság helyreállítását várják tőle.

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM

FELLEGI TAMÁS

A médiaüzletember 1956-ban született Budapesten. Az ELTE állam- és jogtudományi karán szerzett diplomát, majd ösztöndíjjal a Harvard Egyetemen tanult. Hazatérve a Társadalomtudományi Intézetben dolgozott, majd egyik alapítója az ELTE Társadalomtudományi, később nevén Bibó István Szakkollégiumnak, ahol kurzusvezető tanár volt. Alapítója és szerkesztője a Századvég folyóiratnak. Az 1980-as évek végén ismét az Egyesült Államokbeli Connecticut Egyetemen politikatudományból szerzett PhD. fokozatot, s előadásokat tartott a New York-i New Schoolban is.

1993-ban végleg hazatért, docensként tanított az ELTE állam- és jogtudományi karán, illetve óraadóként a Századvég Politikai Iskolán. 1993–94-ben a Fidesz elnökének politikai tanácsadója volt.

1995-től a kommunikációs és politikai tanácsadással foglalkozó EuroAtlantic Kft. ügyvezetője, 1996-tól a Mátáv Rt. kormányzati kapcsolatokért felelős vezérigazgató-helyettese, 2000-től az EuroAtlantic Tanácsadó Rt. vezérigazgatója.

2007-től a Kapsch Telematic Services ügyvezetője. 2009-ben egy dán céggel közösen megalapította az Infocenter.hu Médiabefektetési Zrt.-t, amely 100 százalékos tulajdonosa a Heti Válasz kiadójának, valamint a Lánchíd Rádióknak és kisebbségi tulajdonosa a Class FM országos kereskedelmi rádióknak. Az Infocenter.hu-ban lévő többségi tulajdonát 2010. április 23-án eladta.

Magyarország tőle azt várja, hogy védje meg a „közvagyon az oligarchákkal szemben”, és vegye fel velük a küzdelmet. Orbán Viktor reményei szerint a jelölt be fogja bizonyítani, hogy az állam lehet jó gazda, továbbá lehetséges az állami fejlesztések gyors és hatékony lebonyolítása. Fellegi Tamás az, aki rendelkezik a munka ellátásához szükséges megfelelő politikai, tudományos, és üzleti tapasztalattal – tette hozzá.

NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM

RÉTHELYI MIKLÓS

1939. június 8-án született Zalaegerszegen. 1963-ban a Pécsi Orvostudományi Egyetemen kapott diplomát többek között Szentágothai János tanítványaként.

1963-tól – professzorával együtt – a Budapesti, majd a Semmelweis Orvostudományi Egyetem I. és II. számú Anatómiai Intézetében dolgozott, 1986-tól egyetemi tanár, 1994–2004-ben az I. számú Anatómiai Intézet igazgatója. 1991-ben, az első szabad

rektorválasztáson, négy jelölt közül öt választották a SOTE vezetőjének. 1995-től öt éven át vezette a SOTE Egészségügyi Menedzserképző Központját. 2000 óta a Semmelweis Egyetem Szentágothai János Idegtudományi Doktori Iskolájának a vezetője.

Dolgozott Ukrajnában, Párizsban és több alkalommal az Egyesült Államokban. 1990-ben a Népülési Minisztérium főosztályvezetője, 1998–99-ben az Oktatási Minisztérium tudományos ügyek főosztályának vezetője, 1999–2002-ben Széchenyi professzori ösztöndíjas volt.

1994–2000-ben az MTA közgyűlési képviselője, az Elméleti Orvostudományi Tudományos Bizottság, valamint az Informatikai Bizottság tagja. A Nemzetközi Agykutatási Szervezet magyar nemzeti bizottság titkára.

1973-ban elnyerte a biológiai tudomány kandidátusa, 1983-ban az orvostudomány doktora címet. Munkásságát 1991-ben Akadémiai Díjjal, 2004-ben Szent-Györgyi Albert-díjjal ismerték el. Több mint 80 publikáció szerzője.

A Minisztériumának jövőbeni vezetőjétől az emberek a magyar egészségügy megmentését, a szociális biztonság újraépítését várják, illetve, hogy megteremtse a „jövő kibontakozásának lehetőségét a fiatal nemzedékek számára”.

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

MATOLCSY GYÖRGY

1955. július 18-án született Budapesten. A budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem ipari karán kapott diplomát 1977-ben, ezután az Ipargazdasági és Iparszervezési Intézetben helyezkedett el. 1978-ban a Pénzügyminisztériumba került, ahol először a magyar szénhidrogénipar finanszírozásával foglalkozott, majd a megélénkülő gazdasági reform-előkészítő munkákban vett részt. 1985-től a Pénzügykutatási Intézetben a tulajdonreform lehetőségeit kutatta. 1986-ban, az Intézet felszámolása után a Pénzügykutató Rt.-ben dolgozott részben kutatóként, részben tanácsadóként, a nagy visszhangot keltett Fordulat és Reform című tanulmány egyik szerzője volt. 1989 végén a Magyar Demokrata Fórum elnökének felkérésére bekapcsolódott egy későbbi kormányprogram kidolgozásába.

1990 májusában Antall József miniszterelnök személyes gazdasági tanácsadójává nevezte ki, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, egyben a Gazdaságpolitikai Titkárság vezetője és a Gazdasági Kabinet titkára lett. 1990 decemberében államtitkári tisztségéről lemondott.

1991. januártól a Privatizációs Kutatóintézet ügyvezető igazgatói tisztségét töltötte be. 1991 októberétől három éven át a magyar kormány képviselőjeként a londoni székhelyű Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) igazgatótanácsában dolgozott, 1994-ben a bank igazgatója volt. 1995-ben a Privatizációs Kutatóintézet, majd az ebből alakult Növekedési Intézet igazgatója lett.

A Fidesz gazdasági szakértőjeként 1998-ban ő készítette a párt gazdasági programját, 1998 végétől Orbán Viktor miniszterelnök gazdasági tanácsadó testületének tagja volt.

Az első Orbán-kormány idején, 2000–2002-ben gazdasági miniszterként dolgozott. 2003–2007 között a Szövetség a Polgári Magyarorszáért Alapítvány kuratóriumának elnöke. 2003 óta a Fidesz tagja. 2006 óta Bács-Kiskun megyei területi listán országgyűlési képviselő, 2006–2010 között részt vett a gazdasági és informatikai bizottság munkájában.

1981-ben doktori disszertációt írt a holding forma magyarországi alkal-

mazásának lehetőségeiről, az 1980-as évektől rendszeresen publikál és több könyvet is írt.

Mint Orbán Viktor elmondta, a leendő nemzetgazdasági minisztertől azt várják az emberek, hogy Magyarország sereghajtóból éllovasává válhasson, és talpra állítsa a gazdaságot, Széchenyi ország-építő politikájának szellemében vezetve a számára kijelölt területet.

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM

FAZEKAS SÁNDOR

1963. május 3-án született Karcagon. 1987-ben a szegedi József Attila Tudományegyetem jogi karát cum laude eredménnyel végezte el. Ezután a SZIM Karcagi Gépgyár Rt. jogi előadója, majd jogtanácsosa lett, 1990 óta Karcag város polgármestere. 1989 óta a Fidesz tagja, Jász-Nagykun-Szolnok megyei alelnöke.

1998–2002-ben, majd 2006 óta Jász-Nagykun-Szolnok megyei országgyűlési képviselő és részt vett több parlamenti bizottság munkájában. 1998–2002 között frakcióvezető-helyettesként is dolgozott.

1994–98-ban, majd 2002-től a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés tagja, 1994–98-ban, illetve 2002–2006-ben a Fidesz frakció vezetője volt. 2010-ben a parlamenti választások első fordulójában Fidesz-KDNP területi listáján kapott mandátumot.

1998-tól a Kunszövetség elnöke, 2009-től a Magyar Önkormányzatok Szövetségének társelnöke.

Az ő feladata a magyar vidék talpra állítása, bebizonyítása annak, hogy a vidék, a falu és a mezőgazdaság nem a múlthoz tartozik, hanem a jövő egyik erőforrása.

HONVÉDELMI MINISZTERIUM

HENDE CSABA

1960. február 5-én született Szombathelyen. 1983-ban az ELTE-n kapott jogi diplomát, majd Szombathelyen ügyvédként kezdett dolgozni. 1991-től a Honvédelmi Minisztérium parlamenti titkára, jogi főosztályvezetője, majd kabinettitkára volt. 1994–98 között ismét egyéni ügyvédként dolgozott Szombathelyen, majd **az első Orbán-kormányban, 1998–2002 között az Igazságügyi Minisztérium politikai államtitkára**, 2002-től Orbán Viktor kabinetfőnöke, a Szövetség a Nemzetért Alapítvány kuratóriumának elnöke, 2002–2005-ben a polgári körök koordinátora volt.

1988 novemberétől a Magyar Demokrata Fórum tagja, 1991-től az országos választmány, 1996–2002 között az elnökség tagja, 2000-től alelnök, 2001–2002-ben általános alelnök. 2001 nyarán ő volt a Fidesz és az MDF közötti választási együttműködés egyik kidolgozója.

2002 nyarán lemondott az MDF-ben betöltött általános alelnöki posztjáról és elnökségi tagságáról, és Orbán

Viktor felkérésére a Polgári Körök mozgalmának irányítójaként dolgozott. 2004 júniusában kilépett az MDF-ből, majd szeptemberben a Fidesz tagja, a Vas megyei elnökség tagja lett.

2002-ben az MDF országos listájáról lett országgyűlési képviselő. 2004 nyarán kilépett az MDF-frakcióból, majd félévnyi függetlenség után csatlakozott a Fidesz frakcióhoz. 2006-ban, majd 2010-ben is Szombathelyen egyéni képviselőként szerzett újra mandátumot. Számos parlamenti bizottságban dolgozott, többek között 2004–2006-ban a honvédelmi, 2009 óta a nemzetbiztonsági bizottságban. 2005-től az Országgyűlés jegyzője volt.

Hende Csabával szembeni külön elvárás, hogy „vessen gátat annak, hogy a honvédség a bűnügyi krónikák folyamatos főszereplője legyen”. Feladata, hogy megtalálja a honvédség, a honvédelem helyét a 21. századi nemzetközi együttműködésben.

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

NAVRACSICS TIBOR
(**egyben**
kormányfő-helyettes is)

1966-ban született Veszprémben. Alap- és középfokú iskoláit Veszprémben végezte; a Lovassy László Gimnáziumban érettségizett. A középiskola és az előfelvételi katonai szolgálat után az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán folytatta tanulmányait,

ahol 1990-ben szerzett diplomát. 1999-ben doktorált politikatudományból.

A Veszprémi Városi Bíróságon, a bírói szakvizsga letétele után pedig a Veszprém Megyei Önkormányzatnál dolgozott. 1993-ban a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen tanársegéd lett, majd az 1996–97-es tanévben egy ösztöndíj segítségével Angliában, Brightonban tanított az egyetemen. 1997-től adjunktusként, majd 1999-től docensként oktat az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán.

2003-tól a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség elnöki kabinetfőnöke. A 2006. évi országgyűlési választásokon Veszprém megyei területi listán szerzett mandátumot. 2006. május 16-tól a Fidesz frakcióvezetője. 2006. május 30-tól az alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság tagja.

A Fidesz – KDNP közös jelöltjeként a 2010. évi országgyűlési választásokon Veszprém megye 7. sz. választókerületében választották országgyűlési képviselővé.

ÁLTALÁNOS MINISZTERELNÖK- HELYETTES

SEMJÉN ZSOLT

1962. május 8-án Budapesten született. 1990-ben a Pázmány Péter Római Katolikus Hittudományi Akadémián teológusként végzett. 1989-ben megszerezte a baccalaureatus, 1990-ben a licentiat, 1991-ben a laureatus, 1997-ben a Phd. fokozatot. 1990 és

1994 között az Országgyűlés Hivatalának alkalmazottja, a KDNP-frakció hivatalvezetője, frakciótitkára és szóvivője. 1992-ben az ELTE-n szociológus diplomát szerzett. 1996-ban címzetes egyetemi docensi kinevezést kapott.

1989 tavaszán a Kereszténydemokrata Néppárt alapító tagja, 1990-ben országos elnökségi, 1990–1991-ben intézőbizottsági tag, 1993–1994 között a fegyelmi és etikai bizottság elnöke, az I–II. kerületi szervezet elnöke, 1997-ben párt alelnöke volt.

Varga László halála után, 2003 végén a KDNP elnökévé választották, majd 2006-ban megerősítették pártelnöki posztján.

1994-ben a KDNP országos listájáról került be a Parlamentbe, ahol 1994-től jegyző, 1995-től frakcióvezető-helyettes volt. A frakció 1997-es megszűnése után független képviselő lett, majd novemberben az MDF-képviselőcsoporthoz csatlakozott.

Az első Orbán-kormány idején, 1998-tól a Nemzeti Kulturális Örök-

ség Minisztériumának egyházi ügyekben illetékes helyettes államtitkáráként dolgozott. 2002 áprilisában Fidesz-MDF közös országos listáról szerzett újabb mandátumot. 2006-tól Bács-Kiskun megye 7. választókerületének képviselője, s idén újraválasztották. 2006. május 16-tól a KDNP frakcióvezetője, s részt vett a parlament emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság munkájában is. 2010-ben Mindszenty- emlékéremmel tüntették ki.

Fotók: index

Az első intézkedések

Az állampolgárok várakozással telve kísérik figyelemmel az új Országgyűlés első intézkedéseit. Az alábbi összefoglaló az elsőként benyújtott törvény- és határozati javaslatokról szól.

A közoktatási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatról

A közoktatási törvény biztosítja, hogy az önkormányzat-tól egyháznak átadott közoktatási intézmények finanszírozása – az átadást követően – zavartalan maradjon. A szabályozás már az 1998-2002 közti polgári kormányzás alatt is létezett, azzal a különbséggel, hogy a jelenlegi 5 éves továbbfinanszírozási kötelezettség csak 2 év volt. A későbbiekben ez az időpont 3 évre módosult, majd újabb 2 évvel emelkedett. A hatályos szabályozás szerint, a fenntartói jogok átadását követő legalább 5 éven keresztül az egyházi kiegészítő támogatást vég eredményben a fenntartói jogokat átadó önkormányzatnak kell fizetnie. Ez a megoldás értelmetlenné teszi ugyan azt, hogy az egyébként forráshiányos önkormányzatok megszabaduljanak feladat ellátási kötelezettségüktől, a költségvetésüket kötelezően terhelő köz-

oktatási intézmények fenntartásának anyagi terheitől, ám egy átmeneti időre kettős finanszírozás lehetőségét is megnyitja. Ezért azt tartalmazza a javaslat, hogy az egyoldalú nyilatkozattétel joga – megfelelő előkészületi tárgyalásokat és az oktatási hivatal, mint kormány szerv aktív bevonását követően – azonnal megtehető legyen.

A Büntető Törvénykönyvről szóló törvény módosítása

A Magyarországon „Három csapás” néven ismertté vált törvényhez (mely, több száz ezer állampolgár aláírásával támogatott) hasonló büntetőpolitikai intézkedés már az Egyesült Államokban és Szlovákiában bevezetett. A javaslat beilleszti a magyar büntetőjog rendszerébe a személy elleni erőszakos bűncselekményeket sorozatban elkövető bűnismétlők büntetésének jelentős szigorítását, amely a legsúlyosabb esetben életfogytig tartó sza-

badságvesztés is lehet. Ezzel párhuzamosan a Javaslat visszaállítja a 2003. március 1-jét megelőző büntetési szabási szabályokat, az úgynevezett „középmértékes büntetést”.

A Javaslat két ponton módosítja a Büntető Törvénykönyv Különös Részét:

1. Az utóbbi években jelentősen elszaporodtak a tanárokkal szembeni erőszakos cselekmények. A jelenlegi büntetőjogi védettség nyilvánvalóan nem volt elegendő visszatartó erő az ilyen bűncselekmények megelőzésére, ezért szükség van arra, hogy a Büntető Törvénykönyv fokozottabban védje a közoktatásban dolgozó pedagógusokat. A Javaslat a közoktatásban dolgozó pedagógusok fokozott büntetőjogi védelmét kívánja megteremteni azzal, hogy a közoktatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó pedagógus, illetőleg a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott sérelmére elkövetett bűncselekmények esetében meg-

emeli a kiszabható büntetési tételek mértékét.

2. A legújabb európai fel fogásnak és a magyar Alkotmánybíróság évtizedes gyakorlatának megfelelően, a totalitárius rendszerek bűneinek, és áldozatainak azonos mércével mérése érdekében módosítja az előző Országgyűlés által elfogadott új büntetőjogi tényállást, amely „A holokauszt nyilvános tagadása” néven került beiktatásra a magyar büntetőjogba. A jövőben a Büntető Törvénykönyv a nemzeti szocialista és kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadását egyaránt büntetni rendeli.

„Az állami vezetői mulasztások, illetve az állam nevében elkövetett jogsértések áldozatait megillető kártérítésekről” című határozati javaslat

Az új Országgyűlés megkövet minden ártatlan áldozatot, és mint a Magyar Köztársaság legfőbb népképviselői

szerve, bocsánatot kér az ország mindazon polgárától, akit akár az állami vezetői mulasztások, akár a törvénytelen rendőri fellépés folytán alapjogi sérelem ért és a megfelelő erkölcsi és anyagi kártérítés érdekében a következő határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy – a 2. pontban meghatározott korlátozásokra is figyelemmel – a Magyar Államkincstár mindazon személyek megalapozott kártérítési igényét kielégítse, akiknek

– a 2006. augusztus 20-i budapesti tűzijátékkal összefüggésben;

– a 2006. szeptember 17. napja és 2006. október 25. napja között történt rendőri fellépések következtében, vagy azzal összefüggésben alkotmányos alapjoga, illetve személyhez fűződő joga sérelmet szenvedett.

Az Országgyűlés azonban nem kíván alaptalan kártérítési igényeknek eleget tenni. A jelen eljárás csak azokat érinti, akiknek az esetében a rendőrség a jogsértést elismerte, illetve akik az őket ért sérelem miatt feljelentést tettek vagy kártérítés iránt pert indítottak, és a követelés jogalapja (tehát az áldozatot ért sérelem) bizonyított, illetve azok, akik ugyan nem indítottak kártérítési pert, de a sérelmükre a rendőrség által elkövetett bűncselekmény tényét ügyészégi határozat állapította meg.

Összességében az előterjesztő azt kívánja elősegíteni, hogy az évek óta tartó peres eljárások megegyezéssel befejeződjenek, továbbá a jogalap tekintetében nem vitásan fennálló kártérítési igények kielégítése megtörténjen, így a preambulumban rögzített állami bocsánatkéréssel az áldozatok teljes körű anyagi és erkölcsi kárpótlása megtörténjen.

A közúti járművezetői képzésben való részvétel alapfokú iskolai végzettséghez kötéséről című határozati javaslat

Az Országgyűlés a határozati javaslatban felkéri a Kormányt, hogy teremtsen meg a jogi feltételeit annak, hogy a gépjárművezetői engedély megszerzéséhez szükséges képzésre, elméleti vizsgára történő jelentkezés előfeltétele – a jelenleg hatályos „írni-olvasni tudás” képessége helyett – legalább az alapfokú iskolai végzettség megszerzése legyen. Ez az általános iskola 8. osztályának eredményes befejezését jelenti. Ezzel is a kormány ösztönözni kívánja az általános iskolai végzettség megszerzését.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvényjavaslat

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény hatályba lépése óta eltelt időszak gyakorlati tapasztalataira tekintettel szükségesnek mutatkozik a helyi önkormányzati választások szabályozásának átgondolása, melynek során a szabályozás rendszerének alapjaiban való átdolgozására kerül sor. Erre figyelemmel indokolt új törvény megalkotása a jelenleg hatályos törvény jelentős terjedelmű módosítása helyett. A törvény megalkotása során a szerkezeti és jogszabályszerkesztési szempontok megvalósítás mellett elsődleges cél a választási szabályok egyszerűsítése, a testületek létszámának csökkentése a működőképesség, hatékonyság és ésszerűség elveit követve:

– ez az új törvény kisebb, hatékonyabb és olcsóbb

önkormányzati világot fog teremteni Magyarországon – az önkormányzati testületek számát érintetlenül hagyva – a testületek létszámát kb. 40%-al kívánja csökkenteni a javaslat, miközben a jelenlegi aránytalan rendszert, a mindenkori lakosságszám alapján arányosítja

– a javaslat megőrzi az önkormányzati rendszerben az úgynevezett kompenzációs listás eljárást, azzal a módosítással, hogy a korábbi kompenzációs lista torzítását megpróbálja kiküszöbölni

– a tízezernél kisebb lélekszámú településeken egy olyan lista van, ahol csak személyek szerepelnek, nem pártok, ez az egyéni listás választási rendszer. Tehát egyéni listás rendszerben szavaznak a tízezernél kisebb lélekszámú települések a tízezer főnél nagyobb településeken pedig a korábbi rendszerben lehet szavazni, ami az arányosság elvét is igyekszik figyelembe venni.

– a megyei önkormányzatok esetében az újítás, hogy a megyék egy választókerületet képviselnek. Tehát nem oszlanak meg a megyék kicsi- és nagylistas településekre

– a javaslat azt eredményezi, hogy a fővárosi testület létszáma is egy rugalmasan változó, a mindenkori települési lélekszámhoz alkalmazkodó testületet jelent.

A törvény kezeli azt a problémát is, ami az európai uniós tagságunkkal alkalmazandó ebben a rendszerben. Ugyanis az a helyzet, talán nem mindenki számára világos, de az Európai Unió belső szabályozása miatt minden nemzeti parlamentnek lehetővé kell tenni, hogy olyan szavazópolgárok is szavazzanak a helyhatósági választásokon, akik ugyan nem magyar állampolgárok, de egy adott településen tartósan letelepe-

dettek. Cserébe ezt a lehetőséget a magyar állampolgárok is meg kell adni más európai uniós országokban, ott is, ahol egyébként az országos választásokon nem rendelkeznek szavazati joggal.

A 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú település – egyéni listás választási rendszerben – egy választókerületet alkot, amelyben a képviselők száma:

100 lakosig 2 fő,

1 000 lakosig 4 fő,

5 000 lakosig 6 fő,

10 000 lakosig 8 fő.

A 10 000-nél több lakosú településen és a fővárosi kerületben a képviselők vegyes választási rendszerben – egyéni választókerületben és kompenzációs listán – jutnak mandátumhoz.

Az egyéni választókerületek és a kompenzációs listás mandátumok száma:

25 000 lakosig 8 egyéni választókerületi és 3 kompenzációs listás mandátum,

50 000 lakosig 10 egyéni választókerületi és 4 kompenzációs listás mandátum,

75 000 lakosig 12 egyéni választókerületi és 5 kompenzációs listás mandátum,

100 000 lakosig 14 egyéni választókerületi és 6 kompenzációs listás mandátum.

Minden további 10 000 lakos után eggyel nő az egyéni választókerületben, és minden további 25 000 lakos után eggyel nő a kompenzációs listán választott képviselők száma.

A választópolgárok Budapest főváros közgyűlésének tagjait fővárosi listán választják meg. Ez esetben Budapest főváros egy választókerületet alkot. A fővárosi közgyűlés tagjainak számát a főváros lakosságszáma alapján kell meghatározni oly módon, hogy minden 50 000 lakos után egy képviselő választható.

Gyermekvédelmi napok 2010

A Fővárosi Módszertani és a Pest Megyei Gyermekvédelmi Szakszolgálat ötödik alkalommal rendezte meg a Gyermekvédelmi Napok programsorozatát, ami mára már túllépte a régió- és az ország határait. A nagy érdeklődéssel kísért rendezvények egyszerre adtak lehetőséget szakmai találkozókra, tapasztalat- és eszmecserére, illetve a legilletékesebbek, a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek önkifejezésére, szellemi és érzelmi feltöltődésüket szolgáló vidám programokra.

Változatos formában, sokféle műfajt képviselve léptek a nyilvánosság elé a nevelőszülőknél, illetve gyermekotthonokban élő fiatalok, hogy bemutassák, miként küzdenek meg élethelyzetük hátrányaival, hogyan érnek el folyamatos munkával, erőfeszítéssel valódi sikereket. A legfontosabb az alkotás örömeinek közös megélése, egymás alkotásainak megismerése és a közönség előtt aratott siker inspiráló ereje. Ezeknek a gyerekeknek, fiataloknak különösen szükségük van erre az energiára, hiszen az önkifejezés boldogsága, a megmérettetés és a nyilvános siker olyan visszajelzés, ami legalább annyira fontos a számukra, mint az ellátás biztonsága. Az olyan programok, mint a gyermekalkotók kiállítása, a színházi találkozók előadásai, a játszóházak eseményei most is az önfeledt öröm, az élményszerzés és a kikapcsolódás színterei voltak, de egyúttal azt is igazolták, hogy az alkotó öntevékenység fontos szerepet játszik a gyermekek és fiatalok személyiségépítő erőfeszítéseiben.

A Gyermekvédelmi Napok 2010 központi gondolata az együttműködés. Ez a gyermekvédelem eredményessége szempontjából megkerülhetetlen téma számtalan összefüggésben került terítékre elismert és tapasztalt szakértők előadásában. A plenáris előadások információi és a szekciókban folyó munka, a várakozások szerint, hozzájárul majd a hazai gyermekvédelem elméleti és gyakorlati fejlődéséhez.

A Gyermekvédelmi Napok 2010 rendezvényei

Május 4-én került sor az ötödik Gyermekvédelmi Napok és az „ÉN+TÉR+KÉP” Gyermekalkotók és Alkotóműhelyek a Gyermekvédelemben című kiállítás megnyitójára a kiállító gyermekek, fiatalok és a segítő felnőttek részvételével. Az alkotások esztétikuma is fontos, ám a kiállítók nem egyszerűen tehetségeket vonultattak fel, hanem megmutatták, hogy az alkotás miként válik megújuló energiává, részévé a fiatalok önépítő erőfeszítéseinek. A kiállításon a

látogatók arról is meggyőződhetnek, hogy az alkotás egyben terápiai célokat is szolgál.

A Színházi Találkozó és a Gálaműsor május 4-5-én és május 8-9-én a gyermekvédelmi közösségek számára a színpadokon történő megmérettetés ideje volt. A közönség elé álló gyerekek az ország legkülönbözőbb gyermekvédelmi intézményéből, otthonaiból érkeztek, verseikkel, zenéjükkel, táncaikkal többet mondanak el, mint a hivatásos előadók. Ezek a produkciók elsősorban a fellépő gyerekekről szólnak, miközben széles választékát kínálják a különböző színpadi műfajoknak, műveknek.

„Együttműködés a gyermekvédelemben” országos szakmai konferencia központi témája volt az együttműködés, ami fontos feltétele, hogy a gyermekvédelem sokszereplős intézményrendszere hatékonyan működjön. Szükség van arra, hogy az óvoda, az iskola, a gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség, a közigazgatási- és szakmai szervezetek munkatársai, vezetői azonos értékeket képviselve, együttműködve dolgozzanak, s a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartva hozzanak döntéseket.

A konferencia nyitóelőadását **Prof. Dr. Csermely Péter** tartotta „Értékek, tehetség és gyermekvédelem” címmel. Plenáris ülésen tart előadást **Dr. Katonáné Dr. Pehr Erika** a hazai gyermekvédelmi együttműködés jogi szabályozásáról, **Gulyásné dr. Kovács Erzsébet** az együttműködés problémáiról szolt. **Dr. Herczog Mária**, az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának elnöke az együttműködés nemzetközi tapasztalatairól adott áttekintést, **Dr. Elekes Zoltán**, Hargita Megye Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóságának vezetője a román eredményekről.

Az előadásokat követően nyolc szekció várta a szakembereket és az érdeklődőket. A műhely-beszélgetéseken az együttműködés szemszögéből vitattak meg olyan gyakorlati

kérdéseket, mint a szakellátásba való bekerülés, majd pedig a hazakerülés problémái, a késedelmek okai. Foglalkoztak a gyermekvédelmi szakmák közötti együttműködés buktatóival, a nevelőszülőknél élő gyermekek családgondozásával, a speciális szükségletű gyermekek ellátásához elengedhetetlenül szükséges együttműködéssel.

A Nevelő Otthonok Nemzetközi Szövetsége (FICE) Magyarországi Egyesülete a Gyermekvédelmi Napok keretében rendezte meg az **Országos Gyermekotthoni Gyermekparlament** 16. ülését. Az első összejevetel óta kilenc év telt el, így a küldöttek – a gyermekotthonok gyermek-önkormányzati vezetői és a FICE gyermekszóvivői – kellő tapasztalattal rendelkeznek már ahhoz, hogy sok értékes vélemény, javaslat hangozzék el a kapcsolattartásról, a családdal való együttműködésről, a családgondozásról.

A **szakmai kiállítás** önálló részét képezte a nyári régészeti és néprajzi táborok életét bemutató **fotókiállítás**. Emellett bemutatásra kerültek a szakmai kiadványok, folyóiratok, könyvek, és a hazai gyermekvédelem kiemelkedő alakjait bemutató **Gyermekvédelmi Arcképcsarnok** munkái, amely az elmúlt 5 évben készült életmű interjúkat mutat be.

Jogszabály-módosításokat kezdeményez a Gyermekparlament

Jogszabály-módosításokat kezdeményezett az Országos Gyermekotthoni Gyermekparlament budapesti ülésén; a gyermekotthonokban élők képviselői a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási, otthonteremtési lehetőségeihez kértek segítséget a jogalkotótól.

A vér szerinti család távollétében vagy hiányában gyermekotthonokban felnövekvő fiatalok egyebek mellett azt kérték, hogy akik közülük „csak” három évet töltenek az intézményrendszerben, azok is kaphassanak életkezdési, otthonteremtési támogatást.

Javasolták azt is, ne kelljen térítési díjat fizetnie azoknak, akik munka mellett tanulnak. Mint mondták, igazságtalannak és méltánytalannak tartják, ha például – a jó tanulók esetében – a 30 ezer forintos köztársasági ösztöndíjnak közel a felét „elveszik” tőlük.

Közltek azt is, azt várják az új kormánytól, hogy az alapszabályát emeljék, mert annak eddigi csökkenése is súlyos gondokat jelent az ellátórendszerben, amit végső soron ők élnek meg hátrányosan.

Utaltak arra, hogy a megszorítások miatt januártól az utánuk járó családi pótlék (csp) összegének a felét nem a számlájukra utalják (a csp-hez nagykorúságuk elérésével hozzáférhetnek), hanem az intézménnyel közösen kell dönteni annak felhasználásáról. (Korábban „központilag” kaptak ruhapénzt, ma a „fél-csépé”-ből költhetnek például erre.)

A szakemberek ezzel kapcsolatban a gyermekparlament ülésén arra mutattak rá, hogy a fiatalokat nem éri anyagi hátrány, mert később kiegészítik a hiányzó összeget, ám ők is úgy látták: a fél-csépé felhasználásának a lehetőségeiről nem megfelelően tájékoztatták a gyerekeket.

A gyermekparlament központi témája idén a kapcsolattartás volt. Ezzel összefüggésben az ülésen megállapították, hogy az intézményeken belül a gyermek és a felnőtt kapcsolatban „vannak még kívánni valók”. Mint mondták, a felnőtteket, a nevelőket „érzékenyíteni” kellene a gyermekek élethelyzetéből adódó problémáikra. Ezért továbbképzések szervezését javasolták a fenntartó önkormányzatoknak.

A gyermekek felszólalásait összegző szakemberek szerint a „külső” – tehát a vér szerinti szülővel, vagy hozzátartozóval való – kapcsolattartás feltételeit gyakran nem biztosítják, és megfelelnek.

Körbe jár a fakanál...

A Somogy Megyei Önkormányzat II. sz. Gyermekvédelmi Intézménye és a Nevelő Otthonok Nemzetközi Szövetsége (FICE) Magyarországi Egyesülete szervezésében ötödik alkalommal került megrendezésre a gyermekotthoni kiskakácsok főzőversenye „Körbejár a fakanál” címmel Marcaliban május 22-én, a gyermekotthonban élő fiatalok részére.

A FICE célja, hogy segítséget nyújtson azoknak a gyerekeknek a fejlődéséhez, neveléséhez, képzéséhez és a munka világába való beilleszkedéséhez, akiknek nincs családjuk, vagy akik szociális, egészségügyi vagy nevelési okok miatt nem eredeti családjukban, hanem a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményrendszer keretei között nevelkednek. Az Egyesület feladata, hogy segítse és támogassa elsősorban a gyermekotthonokban, de a gyermek- és ifjúságvédelmi szakellátás más területein és intézményeiben is az ott élő gyermekek és fiatalok helyes irányú testi, erkölcsi és szellemi fejlesztését, önálló életre és társadalmi beilleszkedésre való felkészítését.

Sok éven keresztül az egyik leggyakrabban említett kritika volt a gyermekotthoni neveléssel szemben, hogy a gyerekek a hétköznapi élet jártasságait nem sajátíthatják el. A főzőverseny is egy motivációs eszköz lehet arra, hogy a gyerekek érdeklődését felkeltsék a háztartás, a főzés iránt – és a jelentkezők száma arra utal, hogy van igény az ilyen jellegű programokra.

Készül a finomság: állami gondoskodásban élő kis szakácsok mérték össze erejüket és tudásukat a főzés területén e szép napon

Kiegészítő program is akadt

A fantasztikus ételek sokasága bizonyította, hogy nemhiába a királyi szakácsok földjén rendezik meg ezt az eseményt

Díjátadás: az első helyezést a Kisújszállási Kádas György Gyermekotthon vitte el, második helyen végeztek a hazai gyermekotthon „Szivárvány” és „Pitypang” Lakásotthonának neveltjei

ORSZÁGOS KATOLIKUS CIGÁNYTALÁLKOZÓ

Hazánkban immár hetedik alkalommal országos katolikus cigánytalálkozót tartottak május 22-én Gödöllőn, a Premonstrei Gimnázium aulájában. A találkozón ezúttal a közép-magyarországi települések vettek részt. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) migrációs irodája, a Ceferino Ház és a Váci Egyházmegye cigányevangelizációs irodája szervezésében tartott esemény ez évi mottója: „*Olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok*”. A rendezvényen az egyház roma pasztorációval foglalkozó képviselői is jelen voltak. A délelőtti szentmisét **Beer Miklós** váci megyéspüspök, **Székelly János**, az MKPK cigánypasztorációval megbízott püspöke és **Dúl Géza** mutatta be, továbbá tanúságtételek és beszámolók hangzottak el.

A találkozón több százan vettek részt. A gyermekeknek játékos foglalkozásokat tartottak, míg a felnőtteknek olyan papok meséltek élményeikről, tapasztalataikról, akik a cigánypasztorációban teljesítenek szolgálatot. A régió gyermek- és ifjúsági csoportjai mutatták be zenés-táncos műsoraikat. *Miénk a színpad* címmel plébániai közösségek mutatták be színpadi produkcióikat. Ennek során evangéliumi jeleneteket, illetve éneket, táncot, mesét vagy bármiféle más produkciót lehetett előadni. Így többek között megjelent a színpadon a cigányok vándorlása, a cigányok keresztye a mindennapi életben, a kánai menyegző és egy gyásztörés is látható volt.

Fotók: ceferino.hu

Gyermekeknek, fiataloknak képzőművészeti versenyt hirdetnek „A pap számomra” címmel, ennek keretében a pályázók bemutatthatták rajzzal, kézműves munkadarabbal, hogy szerintük a pap hogyan közvetíti Isten üzenetét az embereknek. Volt lehetőség arra, hogy az indulók híres papokat, püspököket, pápákat, bibliai eseményeket vagy példabeszédeket ábrázoljanak, és arra is, hogy ki-ki bemutassa a saját plébánosát, hitoktatóját egy olyan eseményben, amely sokat jelentett az alkotónak. Lehetett ábrázolni olyan bibliai eseményeket, példabeszédeket is, amelyben Jézus megalapítja a papságot vagy arról tanít. Az alkotásokat lehetett otthonról hozni vagy helyben elkészíteni. A beérkezett alkotásokat zsűri bírálta el, a legötletesebb, legjobb rajzokat, alkotásokat díjakkal jutalmazták.

A nap során az Eucharist együttes látta el a zenei szolgálatot. A Gável testvérek gitárjátéka, kísérte és vezette a Ceferino evangelizációs csoport énekét, és biztosította a hit kifejezésének zeneileg is igényes formáját. A találkozó közös tánccal zárult.

Az idei országos rendezvény kissé eltért az eddigi országos találkozótól: a mostani rendezvényen kívül még két regionális és egy kistérségi találkozóra kerül sor. A középső régió gödöllői összejövetelén túl a keleti régióban szeptember 18-án Nyíregyházán, a dél-dunántúli régióban november 11-én Alsószentmártonban terveznek összejövetelt. Ezek mellett október 2-án Gyömrőn tartanak kistérségi találkozót.

ORSZÁGOS KATOLIKUS CIGÁNYTALÁLKOZÓ

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA

Borús, esős az idő? Nincs kedve kimozdulni otthonról? Márpedig érdemes, hiszen június 19-én ismét Múzeumok Éjszakája!

A Múzeumok Éjszakája programsorozat célja évről-évre kihozni a történelem, a népművészet, a képzőművészet kincseit a hideg üvegvitrinek mögül. Váljanak a múlt tárgyai a jelen élményeivé, szólítsanak meg bennünket, beszéljenek hozzánk, meséljenek régmúlt időről és emberekről: emlékezésnek, értékörzésnek így van igazán értelme.

Az egész országban számos múzeum meghosszabbított nyitva tartással, sokszínű programmal várja az érdeklődőket. Az intézmények számtalan új, különleges, máskor nem látható-hallható programokkal várnak mindenkit. Az éjszaka pedig varázslatos hangulatot ad és nagyszerű élményt nyújt a kulturált környezetben való szórakozáshoz gyermekeknek és felnőttek egyaránt.

Bővebb információ: www.muzeumokejszakaja.hu

100 TAGÚ CIGÁNYZENEKAR

A világhírű 100 Tagú Cigányzenekar 25 éves jubileumi koncertsorozata keretében szeretettel várja Önt július 3-án, a budapesti Margitszigeti Szabadtéri Színpadon megrendezésre kerülő koncertjére, melynek keretében egy rendhagyó eseménnyel is készülnek: fiatal tehetségeket is bemutatnak a nagyközönségnek.

További fellépések:

- 2010. július 08. Hilton Udvar – Budapest (esőnap 09.)
- 2010. július 17. Allianz Gála – Budapest
- 2010. július 20. Hilton Udvar – Budapest (esőnap 21.)
- 2010. július 31. Hungaroringfest – Budapest
- 2010. augusztus 05. Vajdahunyad Vár – Budapest (esőnap 06.)
- 2010. augusztus 07. Európa Kulturális Fesztivál – Pécs
- 2010. augusztus 18. Termálfürdő – Hévíz
- 2010. augusztus 21. Aréna Stadion – Veszprém
- 2010. december 30. Kongresszusi Központ – Budapest

Jegyek kaphatók a hivatalos jegypénztárakban és a helyszínen.

CHACHIPE (DIÁK) FOTÓKIÁLLÍTÁS

Chachipe kiállítás 2010. június 7–27. között Pécsen, az Árkád Üzletházban.

A pályázaton 12 és 25 év közötti fiatalok pályázhattak olyan képekkel, melyek 2005 után készültek a Roma Integráció Évtizede valamely országában: Albániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában, Horvátországban, a Cseh Köztársaságban, Macedóniában, Magyarországon, Montenegróban, Romániában, Szerbiában, Szlovákiában vagy Spanyolországban.

A beérkező 1439 fotó közül a nemzetközi szakemberekből álló zsűri 8 kategóriában osztott ki díjakat, továbbá két ifjú fotóst különdíjjal jutalmazott. A kiállítás, amelyen a nyertes művek mellett további 88 kép szerepel, az OSI Moving Walls programjának keretén belül az idén látható lesz New Yorkban és Washingtonban is.

A kétkamarás parlamentről

A Magyar Szemle 2008. októberi számában Salamon Lászlónak érdekes tanulmánya jelent meg *A kétkamarás parlamentről* címmel. A kétkamarás parlament hazai bevezetésének kérdése időnként felmerül, kimerítő megvitatására azonban – ismereteim szerint – eddig nem került sor, annak ellenére, hogy abba néhányszor belekezdtek.

Viták a kétkamarás parlamentről

Az egyetemi és kutatóintézeti vitákon kívül (pl. Kulcsár Kálmán „második kamara”-tervezete), a nyilvánosság előtt Medgyessy Péter, az MSZP miniszterelnök-jelöltje 2001. év nyarán, választási kampánya során dobta be a kétkamarás parlament visszaállításának lehetőségét. Szerinte a civil szfé-

rán kívül az egyházaknak, a régióknak, a kisebbségeknek és a szakszervezeteknek is helyet kellene biztosítani a parlament „felsőházában” az „alsóház” terhére oly módon, hogy együttesen az országgyűlés jelenlegi létszáma ne növekedjék, hanem inkább csökkenjen.

Néhány párt képviselője rövid időn belül reagált az előző felvetésre. Így Dávid Ibolya szerint a javaslat megvalósításával „többségi költség nélkül, a demokráciának több biztositéka lenne”. Bartók Tivadar, a KDNP akkori elnöke szerint

„a második kamara létrehozása megfelelő ellenőrzést jelentene a törvényhozás munkájával kapcsolatban”. Fodor Gábor, az SZDSZ részéről, pártja álláspontját tolmácsolva viszont kifejtette, hogy a második kamara létrehozása nemcsak hogy nem jelentene többletgaranciát a demokrácia számára, hanem az ilyen javaslat „a magyar alkotmányos rendszer szétzilálását jelenthetné”.

Az előző véleményeknél mélyrehatóbban kívánt foglalkozni a kétkamarás parlamenttel a Bibó István Közeleti Társaság, amely a Kos-

suth Klubban 2002. január 29-én e témában vitaülést rendezett. Bár az ülésen neves szakemberek is felszóltak, a vita mellékvágányra futott, mivel a civilszféra képviselői szerint „a magyar sajátosságok abba az irányba tendálnak, hogy megérett a helyzet arra, hogy ne csak a pártoligarchia működjön, hanem a »civilia« (sic!) is közéleti formában szerepet vállaljon a magyar társadalom életében.” Ez az álláspont, liberális oldalról elítélendő, „korporatív” megközelítésnek minősült, s ezáltal a további vita a probléma ér-

dem elemzését már mellőzte, bár mellékesen elhangzott, hogy „meg kell oldani a területi közigazgatás és önkormányzati rendszer átalakulásával, a regionális szint megjelenésével adódó alkotmányozási feladatokat is”. Más felszólaló viszont ezt a megoldást a második kamarával kizárólag a szövetségi típusú (federatív) államokra korlátozta.

Salamon László véleménye

A bevezetőben hivatkozott tanulmány, higgadtan és szakszerűen a kétkamarás parlament megvalósítása, illetve a kérdés tárgyilagos megvitatása mellett érvel. Szerinte alkotmányos rendszerünk egyes elemei formálissá váltak, kiüresedtek. Erre utalnak a népszavazási kezdeményezések, melyek valamiféle „közvetlen demokrácia” iránti igény megjelenései. Kiutat jelentő lépés lehetne alkotmányjogi rendszerünk korrekciója. Ennek egyik eleme lehetne a kétkamarás parlament bevezetése. Bár ez a rendszer – szerinte – egyedül a szövetségi államok számára elfogadott (ami ilyen kategorikusan nem áll fenn, lásd például Franciaországot), alkalmasnak tartja viszont „a területi érdekek hangsúlyozott megjelenítésére”, s oldaná „a parlamenti demokrácia válságát”, amely – többek közt – „a politikának a társadalomtól való távolkerülése” miatt következett be. Bár tanulmányában megengedhetőnek tartja, hogy a második kamarában „intézményesített szerepet kapjanak a gazdasági élet alapvető érdekcsoportjai, a tudomány, a kultúra értékeinek hordozói, az egyházak vagy a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselői”, a feladat – szerinte – a kérdés újragondolása, „kiszabadulva a

korábbi fenntartások fogságából”.

Az eddigi vitákat összefoglalva, úgy tűnik, hogy a kétkamarás törvényhozó hatalom „felsőháza” vagy képvisleti alapon, választás révén (bár az „alsóház” tagjainak választásától általában eltérő módon és időtartamra), vagy közéleti méltóság, meghívás, kinevezés révén (így pl. hazánkban az 1926-ben újra felállított és 1944-ig működő felsőház esetén), vagy bizonyos országokban létező, általában magas szintű önkormányzatisággal rendelkező területi egységek (régiók, tartományok) küldötteiből jön létre. Ez utóbbi megoldás a magyar területi önkormányzati rendszer alábbi fejlesztése után lenne megvalósítható.

A jelenlegi önkormányzati rendszer

Önkormányzat, témánk szempontjából, olyan helyi választással létrehozott szervezet, amely bizonyos területi közigazgatási funkciókat is ellát. A területi közigazgatás szervezete és hierarchiája az Árpád-kor óta folyamatosan átalakul. A vármegyék számának és területének Trianon előtti utolsó szabályozása 1886-ban történt (63 vármegye!), Trianon után ezek számát fokozatosan 25-re csökkentették. A mai megyerendszer alap törvénye 1990-ben született (19 megye és Budapest). A területi hierarchia alacsonyabb foka a 15. századtól 1984-ig a „járás” (számuk 97) volt. Ennek a területi egységnek önkormányzati jellege csak 1949 és 1971 között volt („járasi tanácsok”). A járások funkciója 1984-re megszűnt, és így továbbiakban csak az alsó szint, a település (község, város) maradt meg, amely-

nek önkormányzatisága lélekszámától függetlenül fennáll. A települések száma 2008. január 1-jén 3152 (ebből 298 város), melyet mintegy 1600 polgármesteri hivatal, illetve körjegyzőség szolgál ki.

Problémák és a változás irányai

A megyerendszerrel kapcsolatban, már hosszabb idő óta kétirányú kritika merült fel. Egyfelől írók és más értelmiségiek (Móricz Zsigmond, Bibó István, Erdei Ferenc) azt hangoztatták, hogy a megyék, méretüknél fogva kedveznek az „erőtéljes helyi hatalmi góccok kialakulásának”, másfelől politikai és gazdasági vezetők szerint áttekinthetetlenül elaprózott területi egységeket képeznek az országos gazdaságfejlesztési programokhoz. Valóban úgy tűnik, hogy az 1990-ben létrehozott települési önkormányzati rendszer, ahol a települések mintegy 70 százaléka 2 ezer főnél kisebb lélekszámú, gyakorlatilag finanszírozhatatlan, és igazgatási zavarokat idéz elő.

A jelenlegi rendszer működése mellett, tőle függetlenül két szükségszerű, de ellentétes folyamat indult meg.

Már 1971-ben született egy Országos Településhálózat-fejlesztési Koncepció. Ennek indoka – többek közt – az volt, hogy az akkori tervgazdálkodás számára egyre nagyobb mértékben nőtt meg az igény a megyénél nagyobb területi (közigazgatási) egységek iránt. Ennek megfelelően az Országos Tervhivatal a főváros és az öt legnagyobb vidéki város köré vont „tervezési-gazdasági körzetet” hozott létre. Ezeknek a körzeteknek (régióknak) száma és határa a tudományos műhelyektől és politikusoktól függően fo-

lyamatosan változott. Így például Bibó István 1975-ben több mint 130 oldalas tanulmányt írt a magyar közigazgatási területrendezésről, amelynek összefoglalásában leszögezi, hogy a régiók (nála „országos kerületek”) létrehozása „települési, tervezési és szervezési szempontból... a legmodernebb megoldás”.

Végül a kilencvenes években, az Európai Unióhoz való csatlakozás kapcsán, kialakult egy olyan 7 régióból álló terület beosztási rendszer, amely felépítésében és logikájában megfelel az unió területi statisztikai követelményeinek (NUTS), ezáltal alapja lett a regionális társadalmi-gazdasági elemzéseknek, valamint az EU Strukturális Alapok célterületének. Igaz viszont, hogy az EU fejlesztési forrásainak kezelésére a régióink csak akkor lennének elismervé, ha azokat választott testület (önkormányzat) vezetné.

Ezzel egyidejűleg, ugyancsak a kilencvenes években megkezdődött egy ellentétes irányú folyamat is, létrehoztak az egykori járásokhoz hasonló, de annál kisebb és nem közigazgatási alapon nyugvó „kistérség-hálózatot”, amely jelenleg 174 egységből áll, s amely szintén az EU-rendszerű (NUTS) területi statisztika megfigyelési szintje.

A helyzet, a megoldás és a kétkamarás parlament

Van tehát egy rendkívül liberális önkormányzati rendszerünk, melyben nincs a települések méretéhez igazodó feladat-leosztás. Önállóságukat jogszabályok nem korlátozzák, kis méretük és csekély gazdasági erejük következtében gyakran eladósodnak, s ezért egyre több működésképtelen ön-

kormányzatot kell költségvetési támogatásban részesíteni.

Ugyanakkor létezik egyfelől a kistérségek hálózata, amely a területfejlettségi egyenlőtlenségek mérésének és módosításának eszköze, másfelől léteznek a kistérségi területfejlesztési társulások (területük nem esik feltétlenül egybe az előző hálózattal), melyeknek képviselői részt vesznek a megyei és regionális fejlesztési tanácsok munkájában. Utóbbi időben néhány közigazgatási szolgáltatást is decentralizáltak kistérségi szintre, de ez nem egy általános koncepció része.

A megyék felett fokozatosan kialakult a regionális szint, ennek közigazgatásszervezési elismerése a jelenleg érvényes alkotmányba ütközik. A megoldás tehát olyan átgondolt fejlesztés lehetne, amely összefüggő rendszerre egyesítené a jelenleg egymástól függetlenül fejlődő elemeket. Feltetelezve az alkotmányos (kétharmados) egyetértést, a következő területi önkormányzati modell látszik célszerűnek:

A megyék, elvesztve a választott önkormányzati jellegüket, jövőben csak bizonyos decentralizált funkciók (pl. megyei bíróságok stb.) központjai lennének, bár meglevő infrastruktúrájuk (pl. épületeik) alkalmask lehetnének régióhivatalok elhelyezésére.

Helyettük az önkormányzati szint a régiókra szállna. A régiós önkormányzatok (régiógyűlések) a régióhoz tartozó kistérségek és városok meghatározott számú (régióként 60–80) *egyénileg* választott képviselőjéből állnának. A régiógyűlések, mint „kisparlamentek” az alkotmány által delegált hatáskörben régió-jogszabályokat hozhatnának. Ezzel egyidejűleg a központi kormányzatnak az 1867-es kiegyezés óta túlzottan központosított bizonyos hatáskörét, a minisztériumok számának csökkentésével, illetve összevonásával a régiógyűlések felügyelete alá rendelt „régió-hivatalokra” kellene ruházni.

Ekkor lépne be a *kétkamrás parlament* megoldása azáltal, hogy a régiógyűlések egyenlő számú (8–10)

képviselője alkotná a parlament „felsőházát”. Ennek a 70–80 fős második kamarának véleménynyilvánítási hatásköre kiterjedne

– egyfelől minden önkormányzat-finanszírozási kérdésre,

– másfelől azokra a kérdésekre, melyeket a kormányzati decentralizálás a régióhivatalok hatáskörébe utal,

– végül azoknak a költségvetési forrásoknak az elosztására, melyek területfejlesztésre, főként a területi egyenlőtlenségek csökkentésére szolgálnak.

A második kamara ennek megfelelően a „fékek és ellensúlyok” rendszerében hatékony kiegészítője lehetne a csökkentett létszámú parlamenti „alsóháznak”.

Összehasonlításként megemlítem, hogy a 8,3 milliós lélekszámú Ausztriának olyan 9 régiója (tartománya, Bundesland) van, melyeket az EU a hazai régiókkal azonos kategóriába (NUTS2) sorol, és azokat a javasoltakhoz hasonló „tartományi gyűlés” (Landtag) irányítja.

A parlament alsóháza 183, a felsőháza (Bundesrat) 63 tagú. Utóbbiakat a tartományi gyűlések választják határozott időre. Bár Ausztria deklarálta „szövetségi állam”, a hasonló parlamenti és önkormányzati struktúra ilyen deklaráció nélkül is bevezethető.

Záró gondolatok

A leírtak csupán egy értékes gondolat vitatható továbbfejlesztései. Már területi okokból sem célozták a javasoltak részletes, szakmai kifejtését. A szerző sajnálná viszont, ha Salamon László kezdeményezése közönybe fulladna, bár tisztában van azzal, hogy akár a jelenlegi parlamenti, akár az önkormányzati rendszer megváltoztatása túl sok érdeket sért. Talán egyszer azonban a józan értelem is előtérbe kerülhet.

„Dixi et salvavi animam meam!”

Dörnyei József
Magyar Szemle
2009. XVIII. 9–10.

FELHÍVÁS

Rendészeti pályára irányító tábor cigány származású tanulók részére

Az Önkormányzati Minisztérium az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal, valamint az Európai Roma Rendvédelmi Bajtársi Közhasznú Egyesülettel együttműködve **pályára irányító tábort** szervez azoknak a cigány származású fiataloknak, akik a rendvédelmi vagy rendészeti (tűzoltóság, katasztrófa-elhárítás, rendőrség, büntetés-végrehajtás) szerveknél szeretnének elhelyezkedni.

A tábor időtartama: 2010. július 26–30.

Helyszíne: Nagykovácsi, Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola

Jelentkezési határidő: 2010. július 1.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik gimnázium vagy szakközépiskola nappali tagozatán 2010 szeptemberében kezdik meg a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 20. életévüket.

Cím: ÖM Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztály 1903 Budapest Pf. 314
További információ kérhető Rostás Krisztina, romaügyi referenstől Tel.: 06-1/441-1157

Nyelvlecke – alapfok (IV. rész)

14. Étteremben, kocsmában – Ando restorano, ande kirchima

Kaj shaj xas ando mizmeri?
 Kathe si jekh cini kirchima.
 Si kathe tato xamasko?
 Si kathe fusujuni zumi, haj kiralalo xumer.
 Me zurales kamav o gulyashi.
 Kadi mesalya slobojni?
 Kadi mesalya shushij, besh tele.
 So kames te xas?
 Kamav te xav zumi, haj peko mas.
 Sigo anav tuke e zumi.
 Beshen tele kaj e mesalya.
 Mangav jekh glazha bera.
 Soski bera manges?
 Soski bera si tumende?
 Si kathe glazhaslyi, haj krantaslyi bera.
 Mangav duj feliji manro.
 Sosko xumer si?
 Akhoresko xumer, haj kiralalo xumer si.
 So pes more?
 Me kamav te pav lashi mol.
 Si kathe lashi lolyi taty mol?
 Vi akanak anav la.
 Mangav zumi, haj pherde shax.
 Lasho sas o xamasko?
 Pe tyo sastyipe!
 T'aves sasto thaj baxtalo!

Kaske trubuj te potyina?
 Sosko sas o xaben?
 Lasho apetito!

Hol ehetünk délben?
 Van itt egy kis kocsmá.
 Van itt meleg ennivaló?
 Van itt babaleves és túrós tészta.
 Én nagyon szeretem a gulyást.
 Ez az asztal szabad?
 Ez az asztal üres, ülj le.
 Mit akarsz enni?
 Akarok enni levest és sült húst.
 Hamar hozom neked a levest.
 Üljetek le az asztalhoz.
 Kérek egy üveg sört.
 Milyen sört kérsz?
 Milyen sör van nálatok?
 Van itt üveges és csapolt sör.
 Kérek két szelet kenyert.
 Milyen tészta van?
 Dióteszta és túróteszta van.
 Mit iszol testvér?
 Én jó bort akarok inni.
 Van itt jó piros forralt bor?
 Most hozom is.
 Kérek levest és töltött káposztát.
 Jó volt az ennivaló?
 Egészségedre!
 Legyél egészséges és szerencsés!
 Kinek kell fizetni?
 Milyen volt az evés?
 Jó étvágyat!

Étlap – Habeneski hertija

peko/i mas
 peko mas
 kirado/i

sült
 sült hús
 főtt

kirado xumer	főtt tészta
purumaslo/is	hagymás
purumaslo mas	hagymás hús
siraslo/i	fokhagymás
siraslyi tumi	hagymás leves
ulejaslo/i	olajos
ulejaslo masho	olajos hal
perkelto	pörkölt
ivando/i	nyers
zumi	leves
mas	hús
xumer	tészta
chuspajzo	főzelék
buracaki zumi	gombaleves
hirhileski zumi	borsóleves
gilchaki zumi	krumplileves
khanyaki zumi	tyúkleves
mashuni zumi	halleves
masuni zumi	húsleves
anreski zumi	tojásleves
shutlyi zumi	savanyú leves
peki papiny	sült liba
peki raca	sült kacska
sholdo haj anre	sonka, tojás
gurvano perkelto	marhapörkölt
baluno perkelto	disznópörkölt
baluno pashavro	sertésborda
xumeresa	tésztával
gilchasa	burgonyával
vorezosa	rizzsel
bakresko mas	birkahús
peki pulpa	sült comb
peko facani	sült fácán
anresko xumer	tojásos tészta
akhoresko xumer	diós tészta
kiradyi halushka	főtt haluska
peko xumer	sült tészta
phabajako xumer	almás tészta
makosko xumer	mákostészta
gilchako chuspajzo	krumlifőzelék
fufujuno chuspajzo	babfőzelék
pherde shax	töltött káposzta
pherdo baluno mas	töltött disznóhús
kiralalo xumer	túrós tészta
kolako	kalács
retyija	pálinka
mol	bor
bera	sör

Fordítsuk le!

Mangav fusujuni zumi haj peko mas.....
 Vi me mangav pherde shax
 Vi tu manges khanyaki zumi haj peko sholdo?
 Voj mangel buracaki zumi haj peko gurvano mas.....

15. Ando restorano – Étteremben

Kaj si jekh restorano?
 Kothe si po kolco.
 Kathar na dur si.
 Si ande gara restorano?
 Kathe si pe chachi rig.
 Beshen tele kathe.
 Kaj si shusho than?
 Kothe si pasha o zido.
 So kamen te xan, te pen?
 Me kamav masuni zumi, haj perkolto.
 Tu so kames te xas?
 Vi me mangav khanyaki zumi,
 haj peko baluno mas.
 Mangav kiralalo xumer,
 haj pherde shax.
 Shaj anav pimasko?
 An-ta jekh glazha bera,
 haj jekh litera mol!
 Bokhalo haj trushalo som.
 So avla mizmeresko xaben?
 So manges inke?
 Zhanes te anes man perkolto?
 Sosko perkolto manges?
 Mangav anda gurvano mas.
 Sosa shaj anav les?
 Gilchasa kamav te xav.
 Mangav trin feliji manro.
 Kames te pes bera?
 Inke na, anglunovar kamav te xav.
 So kames te xas?
 Mangav zumi haj peko mas.

Hol van egy étterem?
 Ott van a sarkon.
 Innen nem messze van.
 Van az állomáson étterem?
 Itt van jobbra.
 Üljetek le ide.
 Hol van üres hely?
 Ott van a fal mellett.
 Mit akartok enni, inni?
 Én kérek húslevest és pörköltet.
 Te mit akarsz enni?
 Én is kérek tyúklevest
 és sült disznóhúst.
 Kérek túrós tésztát
 és töltött káposztát.
 Hozhatok innivalót?
 Hozz egy üveg sört
 és egy liter bort!
 Éhes és szomjas vagyok.
 Mi lesz az ebéd?
 Mit kérsz még?
 Tudsz hozni pörköltet?
 Milyen pörköltet kérsz?
 Marhahúsból kérem.
 Mivel hozhatom?
 Burgonyával akarom enni.
 Kérek három szelet kenyeret.
 Akarsz inni sört?
 Még nem, előbb enni szeretnék.
 Mit akarsz enni?
 Kérek levest és sült húst.

16. Meghívás – Akharipe

Av andre more!
 Devlesa rakhav tut!

Gyere be testvér!
 Istennel talállak!

Del andas tut!
 Besh tele pasha mande.
 So si nyevipe?
 Manges variso te pes?
 Si mol, retyija, bera, ...
 Kotharutno san?
 Avilom anda Peshta.
 Aves manca ando teatro?
 Me ando mozivo kamav te zhav.
 Lan tu akharipesko lil?
 Lom detehara, haj sigo
 avilom tute.
 Me aratyi lom
 akharipesko lil.
 Kaj akharen tut?
 Si ande Peshta jekh duma beshipe,
 kothe kamav te zhav.
 Aventar andre romale!
 Shaj phabarav kathe?
 Ova, zhav pala popornyiko.
 Mangav tut, av manca.
 Vi me shaj zhav tusa.
 Vi les akharav amende.
 Kana aves amende?
 Av amende krechune.
 Ash amende zhikaj o Nyevo Bersh.
 Kas akhardan lende?
 Ahkardom le dades, haj la da.
 Kana akharel les kathe?
 Ame akhardam le shaven.
 Kon akhardine le romnyan?

Isten hozott!
 Ülj le mellém.
 Mi újság van,
 Kérsz valamit inni?
 Van bor, pálinka, sör...
 Honnan valósi vagy?
 Jöttem Pestről.
 Jössz velem a színházba?
 Én moziba akarok menni.
 Kaptál meghívó levelet?
 Kaptam reggel és
 hamar jöttem hozzád.
 Én tegnap kaptam
 meghívó levelet.
 Hova hívnak téged?
 Van Pesten egy ülés,
 oda akarok menni.
 Gyertek be cigányok!
 Rágyújthatok itt?
 Igen, megyek hamutartóért.
 Kérlek téged, gyere velem.
 Én is mehetek veled.
 Őt is hívom hozzánk.
 Mikor jössz hozzánk?
 Gyere hozzánk karácsonykor.
 Maradj nálunk új évig.
 Kit hívtál hozzájuk?
 Hívtam az apát és anyát.
 Mikor hívja őt ide?
 Mi hívtuk a fiúkat.
 Kik hívták az asszonyokat?

17. Vásárlás – Kinipe

Me zhav ande bolta.
 Kaj si e bolta?
 Kothe si pe vulyicako mashkar.
 So kames te kines?
 Me kamav te kinav manro.
 Mangav duj kili are, chickena,
 guglo haj thud.
 Mangav manro haj jekh litera thud.
 Soske konzervuri si tumen?

Én megyek a boltba.
 Hol van a bolt?
 Ott van az utca közepén.
 Mit akarsz venni?
 Én akarok venni kenyeret.
 Kérek két kiló lisztet, zsírt,
 cukrot és tejet.
 Kérek kenyeret és egy liter tejet.
 Milyen konzervetek van?

Készítette: Sasvári Gábor

(www.sasvarigabor.hu)

– folytatjuk –

Cupa és két felesége

(Sáfár Sándor és Wuschler Anna közös gyűjtése) - 2. rész

Cincija óvatosan felkelt és indult az ajtó felé. Cupa tetette, hogy alszik. Amint az asszony kilépett a házból, ő is felkelt és ment a felesége után. Mit lát? Te Szent Isten! A kunyhó előtt áll egy nagy szakállas bakkecske, aki nem más, mint Buzno.

– Add vissza a feleségemet Buzno!

– Nem adom.

– Buzno! Találsz te helyette száz másikat. Cinciját nemcsak én, hanem a nyolc gyereke is várja otthon.

– Beszélj meg vele! Hívd haza! Meglátjuk, veled megy-e.

– Asszony! Te túlzottan szereted a hasadat.

– Ki szeresse, ha nem én? Ilyen gazdája még egyszer úgysem lesz.

– Akkor csak egyél folyton, majd olyan leszel, olyan kövér, mint Mundra.

– Olyan leszek, amilyen, de haza mégsem megyek.

Mit tehetett Cupa? Lógó orral hazaballagott. Szidta a napot, amelyiken Gősfára tévedt. Most itt áll szerencsétlenül. Volt szép, ügyes felesége, most nincsen. A nyolc gyerek pedig, lesi minden mozdulatát. Már megbolondul attól, hogy mást sem hall: éhes vagyok, adj enni!

– Menjete, szedjete fenyallát! Megsütjük nyáron. Küldte el őket a közelből, csak hogy szabaduljon az örökös kéregetéstől.

Harmadik nap elégelte meg Cupa a gyerekei örökös kunyerálását. Elhatározta, elmegy és erővel hazahozza Cinciját.

Cincija a hátára kapaszkodott, megragadta a kecske szarvát, aki vágóban ment Szélgyöp felé.

Cupa utánuk. Nem nézte merre, hová, mert az agya, mint a motolla járt. – Ha elhagyja őt Cincija, mihez kezd ő a nyolc gyerekkel, akik eddig is mindig éhesek voltak. Csak nem nevelheti fel őket fenyallán?

A felesége lány korában is, az ő feleségeként is mindig nagyravágyó volt. Selyem meg bársonyruha kellett neki, meg gyűrű minden ujjára. A sok aranyláncot, ami lógott a nyakában, még cipelnie is elég volt. – Te Szent Isten! Csak nem gazdagság ígéretével csalta el az asszonyt Buzno?

Szerencséje volt Cupának. Utolérte a szökevényeket. Éppen akkor, amikor Buzno kapujához értek.

– Cincija! Gyere haza! Nem volt jó sorod mellettem?

Eddig jutott Cupa a beszédbe, amikor az asszony már mondta is a magáét.

– Jó sors? – kérdezte és kacagott hozzá. Tudsz te nekem olyan kunyhót építeni, ami belül palota? A palotában faragott szekrények, csupa bársony fotelok, székek lesznek? És fény, fény mindenütt, mert lámpák, lámpák sora világít.

– Azt nem.

– És az hogy lesz, hogy az enivalóról ne nekem kelljen gondoskodni, hanem amire csak gondolok, rögtön előttem teremjen. A kemencében mindig legyen kolbász, főtt, sült hurka, pulyka és természetesen rétes, túrós és főleg tökök-mákos.

A tervét csak Málinak mondta el, kénytelen volt, mert rábízta a gyerekeket. Máli a gyerekek nevelését elvállalta, de összekiabálta az összes cigányt, hogy együttesen beszéljék le Cupát az asszonyért való kuncsorgásról, mert aki egyszer már elhagyta az urát, a gyerekeit, abból már rendes asszony többet soha nem lesz. Kár az utánajárásért, a követelőzésért, a veszekedésért.

Negro még azt is emlegette, hogy Cupa olyan derék, jóképű, dolgos cigány, hogy százszor szebb lányt is kap, mint a nyolcgyerekes Cincija.

Cupa nem tágitott. Elmegy az asszonyért. Visszahozza, ha kell erővel, hisz ő a hites ura és különben is, nevelje fel a nyolc gyerekét!

Elbúcsúzott mindenkitől. Máli egy bogdit csúsztatott Cupa tarisznyájába. Kérte, ne maradjon el örökre.

Cupa elindult abba az irányba, amerre Buzno vágtatott a feleségével. Most bánta igazán, hogy nem nézett a lába alá, amikor követte őket. Nem figyelte meg az utat a nagy sietségben. Már régen Buzno lakásánál kellene lennie, de sehogy sem találta az odavezető utat.

Harmadszor szállt le a Nap nyugovóra, amikor Cupát elővette a fáradtság. – Ha akarom, ha nem, pihenem kell. Körülnézett. A közelben megpillantott egy odvas fát.

Na, ide bemászok, kialszom magam, mielőtt tovább indulnék. A fadű jobb, mint a pusztai föld – nem állhatom, ha beharmatosodik a bajuszom.

Leveszi a kalapját, hogy könnyebben beférjen, és már bújik is a fadűvába.

– Ki háborgatja a nyugalmat? Hogy hívnak?

– Cupa – nyökögi a cigány, amint megpillant egy hatalmas medvét. – Elnézését kérem kedves Medve Uraság. Nem akartam háborgatni, de hogy is háborgatnám. Három éjjel nem aludtam. Gondoltam, itt megpihenek, reggel megyek tovább. Nem tudhattam, hogy ez a Medve Uraság lakása. Már megyek is. – Azzal lassan közeledett a bejárat felé.

– Ne menj Te sehová! Megleszünk itt ketten is, elég nagy a hely. Aztán meg, minek ez a nagy bocsátnakérés? Nem hallottad még a mondat: szegény ember a saját kenyerén békül meg. Vacsorát azonban nem adhatok, mert nekem sincs. Mindössze egy kis méz maradt tegnapi csupor alján. Ha azzal beéred, szívesen megvendégellek veled.

– Köszönöm kedves Medve Uraság. Nekem van egy bogdim. Meg is feledkeztem róla az úton. Felezzük meg!

Cupa elővette és testvériesen megfelezte a bogdit. A medve mindkét darabot megkente mézzel, aztán jóízűen falatoztak.

Evés után Cupa elmesélte, hogy járt a szép feleségével. Most a keresésén fáradozik.

– Tudod mit? Most tegyük el magunkat holnapra! Meglásd, megál-

modom, mit tudok segíteni. – mondta a medve.

Rögtön elaludtak.

Reggel Cupát keltegeti a Medve.

– Hétfalvó, ébredj! Hasadra süt a Nap.

– Mi az a sürgős dolog, ami miatt nem alhatok?

– Nem segítséget vártál tőlem az este? Hát akkor most talpra! Megálmodtam, mit tehetünk.

– Mit tehetnék? Megyek tovább keresni Cinciját.

– Verd már ki a fejedből azt a nőszemélyt! Találsz te másikat, talán még szebbet is, mint ő volt.

– Találok, találok, de hol és mikor?

– Éppen azt akarom elmondani, csak jussak szóhoz végre. Azt álmodtam, hogy fel kell keresni Hermina nénemet. Ő mindenkit ismer hét megyében. Ha valaki, akkor ő az, aki eligazít a bajban.

– Ő is Medve naccsága?

– Ugyan! Ő egy jószágos boszorkány. Akin csak tud, segít.

– Jaj, nekem! Nem állhatom a boszorkányokat.

– Talán nyomja valami gonoszság a lelkedet, hogy óckodsz a boszorkánytól?

– Úgy nézek én ki, mint aki gonoszat tud cselekedni? Becsületesen dolgoztam világ életemben. Ártani még a légynek sem tudnék.

– Akkor nincs félni valód. Induljunk!

Mentek is rögtön. Árkon, bokron vezetett át az útjuk. Végül beértek egy nagy erdőbe. A tisztásra leültek pihenni egy kidőlt fára.

– Éhes vagyok – szólalt meg Cupa.

– Én is.

Ebben a pillanatban megpillantott Cupa egy bikkfa alatt egy nagy gombát. Először csak nézegette messziről. Gyönyörködött benne. Szép piros volt a gomba és nagy fehér pettyek világítottak a kalapján. – Megsütöm nyáron. Elég lesz ketőnknek is. Gondolom olyan jó is, mint, amilyen szép. – gondolta Cupa és már lépett is előre, nyúlt a gomba után. Hanem abban a pillanatban a medve megragadta a nyakánál fogva és úgy hátra rántotta, hogy egyszeriben a földön találta magát.

– Mit akarsz, te szerencsétlen? Csak nem kívántad meg azt a gombát?

– Nagyon szép. Gondoltam olyan jó is, megsütöm nyáron. – nyögte Cupa, miközben egyengette a csontjait.

– Én már többször láttam ilyen gombát – mondta a Medve. Nem ettem belőle soha, mert nagyon mérges lehet. Láttam, hogy ahány bogár csak rászáll, az mind azon nyomban elmurdel. Menjünk tovább! Akkor nem nézegeted a gombát. Hamarosan úgyis elérkezünk Hermina nénémhez és ő ellát bennünket minden jóval.

Így is lett. Tovább álltak. Nem telt bele egy óra hossza, megérkeztek Hermina néni házához. Beléptek.

– Jó estét kívánunk Hermina néném!

– Nektek is. Mi járatban vagytok?

– Ő a barátom: Cupa. Az ő ügyében járunk. – Na, mondd el a bánatodat! – fordult Cupa felé a medve.

Hermina néni meg sem várta Cupa mondókáját, már hordta is a jobbnál jobb ennivalókat. Cupa és Medve nem várt biztatásra, nekiláttak az ételnek. Tele szájjal kezdte sorolni Cupa, hogyan talált magának szép feleséget, Cinciját. Nyolc gyerek születése után hogyan szökött meg gazdagságért Buznoval, a szélgyöppi ördöggel, s otthon hagyta a nyolc gyereket, akit neki egyedül kellene felnevelnie. Fogadkozott, hogy akár meddig kell kóborolnia, de ő megtalálja az asszonyt.

– Ne tegyél utána egy lépést sem! Kár volt az eddigi fáradságért is. Szerzek én neked olyan, de olyan asszonyt, hogy megcsókolhatod a lába nyomát is. Itt a közelben, Góbánfán lakik egy király: Bumba. Senkije nincs a világon, mert apja, anyja rég meghalt, felségül pedig, nem megy hozzá egyetlen nőszemély sem, mert szoknyabolond. Éjjel-nappal asszonyok után szaladgál. Persze, valamennyien nemet mondtak a lánykérésre, ezért mindegyiket bezáratta a palota pincéjébe. Gondoltam, segítsek a lányokon. Egérré változtattam őket, hogy kirágya a falat, szabadulhassanak. Ők valóban kirágták a falakat, de nem hagyták el a palotát. Miért? Hogy bosszantsák Bumbát, aki lépni sem tudott a sok egértől. – Mit tett

Bumba? Kihirdette hét országban, hét megyében, hogy macskákat vásárol. Egy macskáért száz forintot ad. Hoztak is annyi, de annyi macskát, hogy számuk sincs. Bumba egyetlen szórakozása, hogy napestig nézheti, hogyan hajkurásszák a macskák az egereket. Hanem az a sok macska mégsem bír az egerekkel. Eddig egyetlen egy egeret sem tudtak megfogni. Bumba napestig nézi a kergetőzést, mert kijönni nem tud a palotából. Amikor én eljöttem, kulcsra zártam a nagykaput és elhoztam a kapukulcsot. Megfogadtam, Bumba addig marad bezárva, amíg feleséget nem választ az egerek közül. Nem lesz könnyű dolga, mert egér képében kell eltalálnia, hogy melyik lány is áll a közelében. Amelyik egérlánynak eltalálja a nevét, feleségül veheti, és én már nyitom is a nagy kaput. Az esküvő után vigyázzon rá a felesége! – Na, menjünk, nézzük meg mire jutott Bumba!

– Hermina néném! Cupa nem találma magának ott szép feleséget?

– Rajta múlik. Ha ő találja el valamelyik lány nevét, viheti, de azzal Bumba helyzetét nem könnyíti meg.

Azzal Hermina néni már fogta is a palota nagy-kapujának a kulcsát, ami lehetett talán fél mázsa is és már indultak is a palotába. Fordult a kulcs, nyikorgott a nagykapu. Beléptek.

– Hol vagy Bumba?

– Itt vagyok.

– Találtál-e már feleségnek valót?

– Nem. Éjjel-nappal soroltam a sok nevet. Végig mondtam háromszor a nagy kalendáriumot, de egyik sem vállalta fel a mondott nevet.

Amíg Hermina néni és Bumba beszélgetett, egy kis egér rágicsálni kezdte Cupa csizmájának orrát.

– Nana! – emelte fel figyelmeztetve az ujját Cupa.

Halljatok csudát! Abban a szempillantásban előtte állt egy gyönyörűséges, aranyhajú lány.

– Hát ezt könnyen felismerted. Valóban ő, Nana. Ha elfogadod feleségednek, már viheted is. – mondta Hermina néni.

– Persze, hogy elfogadom, ha velem jön. Indulás előtt azonban segíteni szeretnék Bumba király úrnak a választásban, mert mindig is a jó szívemről voltam híres.

– Hogyan tudnál segíteni? – kérdezte Bumba.

– Úgy, hogy megmondom, király úr ne veszkeldődjön a kalendáriummal, mert ezek cigánylányok. Cigány nevük van, azt pedig nem írja ki a kalendárium.

– Te Szent Isten! Életemben még nem hallottam cigánylány nevét.

– Majd én mondok néhányat.

– Azt már nem! – mondta Hermina néni. – Ha te mondog helyette a nevet, akkor az lesz érvényes.

Bumba elszomorodott. Neki már soha nem lesz felesége és bezárva élhet élete végéig, hogy ne mászkálhasson más asszonyok után. – Leguggolt. A sírás környékezte, amikor érzi, hogy a cipőjén sétál egy kis egér. Szelíd. Hagyja magát megfogni. Bumba megsimogatja és így szól hozzá:

– Csibikém! Te is cigánylány vagy?

Abban a pillanatban az egér cigánylánnyá változott. Gyönyörű fekete haja a derekáig ért. A szeme égett, mint a parázs.

– Leszel a feleségem?

– Ha csak engem szeretsz és hűséges leszel hozzám.

– Megszerettelek az első szempillantásra. Melletted maradok életem végéig.

A kettős esküvőt azonnal megtartották. Az egerek visszaváltoztak lányokká. Az esküvő után csaptak nagy lakodalmat. A környékről mindenki ott vendégeskedett. Voltak királyok, hercegek, grófok, de a környező falvakból eljöttek a parasztok is és természetesen a sok cigány.

Multság közben jutott eszébe Hermina néninek, hogy megkérdezze Cupát.

– Elmondtad-e Nanának a nyolc gyereket? Megkérdezted, hogy felneveli-e őket?

– Húha! Azt elfelejtettem.

– Pedig azt meg kell mondani!

Nana meghallotta a beszélgetést, ezért kérdés nélkül válaszolt.

– Természetes, hogy föl vállalom a nyolc gyereket. Úgy nevelem őket, mintha a sajátjaim lennének. – De ha így áll a dolog, hogy gondoskodni kell a gyerekekről, akkor sietni kell

haza, hogy semmibe ne szenvedjenek hiányt.

Azzal Nana tapsolt. Megjelent a lova: Villám. Nana felpattant a hátára. Cupa még fel sem fogta, hogy mi történik, amikor a lány maga elé kapta a nyeregbe, s indította a lovat.

– Villám! Vágtsa a madarak országútján Cupa házai! – Hová is?

– Cigányhegyre.

Alig mondta ki Cupa a Cigányhegy nevét, Villám már a levegőben úszott, azaz vágatott, de a patája nem csattogott.

Egy óra alatt hazaérkeztek. A gyerekek már a messziről észrevették a lovat és a lovasokat. Örültek, hogy hazaérkezett Cupa, de örültek az új asszonynak is, aki jobb anyjuk lett, mint az igazi, ezért manapság csupa vidámság az élet Cigányhegyen.

Az asszonykeresésre, a vándorlásra csak a szederfa mellett megbéklyózott Villám emlékeztet. Persze senki nem hiszi el, hogy repülve jött utasaival a madarak országútján. Nagyzolnak csak – mondják a szomszédok. Aki nem hiszi, üljön fel a Villám hátára és kerüljön vele egyet – mondogatja ilyenkor Cupa. Meg is próbálkoztak többen a ló közelébe kerülni, hogy felüljenek rá, de Villám rúgós. Nemhogy a hátára, de a közelébe sem enged senkit. Csak Nana szavára válik kezes báránnyá.

Így volt, igaz volt. Cigányhegyen meglátogathatjátok Cupát Nanát és Cinciját, de a szép lovat, Villámot is érdemes megnézni.

Mesélő: Cséplő János, 71 éves, Németfalu (Zala megye), 1968.

Szómagyarázat:

fenyalla = rizike gomba, fenyő erdőben, fenyőfa alatt terem

kolompár = vasmunkával foglalkozó cigány

tökös-mákos rétes = főznivaló tök és cukros mák a töltelék

bogdi = élesztő nélküli kenyér

piros pettyes gomba = légyölő galócá

A cigány gyerek szüleit cigány nevének szólítja, nem pedig úgy, hogy apu, anyu.

– vége –

A MAGYARORSZÁGI NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGI KÖZALAPÍTVÁNY

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

a 2010. évi „Anyanyelvű vagy kétnyelvű kiadói tevékenység” támogatására

1. A támogatás célja:

A hazai kisebbségek hagyományainak, nyelvének (a cigány kisebbség esetében anyanyelvnek számít a magyar, a romani és a beás nyelv) ápolását, a nemzeti identitás erősítését szolgáló anyanyelvű vagy kétnyelvű kiadói tevékenység támogatása.

Nyomdakész alkotások kiadására, publikálására irányuló támogatás.

Figyelem! A kuratórium utófinanszírozás formájában támogatja a 2010. december 31-ig megjelenő anyanyelvű vagy kétnyelvű kiadványokat illetve kép- és hanghordozókat.

A rendelkezésre álló keretösszeg: 20 millió forint

2. Pályázók köre:

Magyarországon bejegyzett, illetve nyilvántartásba vett, jogi személyiséggel rendelkező szervezetek, valamint felnőtt korú magyar állampolgárok.

Csak az a pályázó kaphat támogatást, amelynek/akinek nincs köztartozása és a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványnál rendezetlen elszámolása.

3. Támogatható tevékenységek: A 2010. január 1. és 2010. december 31. között megvalósuló

- kulturális-közéleti kisebbségi folyóiratok, magazinok (a MNEKK által 2010-ben támogatott országos kisebbségi lapok nem pályázhatnak!);
- konferenciák anyagai;
- a térség tájékoztatását szolgáló kisebbségi anyanyelvű hírlevél, iskolai újság;
- egy adott kisebbség nyelvén íródott irodalmi alkotások (verseskötet, prózai művek);
- a vallás anyanyelvi gyakorlásához szükséges kiadványok publikálása;
- tudományos értekezések és ismeretterjesztő művek, már lezajlott kutatások eredményeinek publikálása;
- képzőművészeti katalógusok, egy-egy kisebbség életét fotókkal reprezentáló anyanyelvű vagy többnyelvű albumok;
- naptárak, térképek;
- CD-Rom-ok, DVD-k, a kisebbség autentikus zenei hagyományait megőrkítő egyéb kép- és hanghordozók.

4. Támogatott költségek:

Nyomtatott kiadványok nyomdaköltsége (szerkesztés, tördelés, szkennelés és egyéb nyomdai kiadásokhoz kapcsolódó szolgáltatások), **kép- és hanghordozók masterről történő sokszorosításának költsége**, valamint **honorárium** (ezen tétel igényléséhez külön indoklást kérünk) a bemutatott és már teljesített számla alapján.

5. A támogatás formája:

Utófinanszírozás formájában vissza nem térítendő támogatás, mely kizárólag a szerződésben rögzített célra használható fel. **Résztámogatás esetén is a teljes pályázati programot kell megvalósítani.**

6. Az egy pályázó által elnyerhető legnagyobb támogatási összeg: 500.000 Ft

7. A pályázat benyújtása:

A pályázatot ajánlott küldeményként, egy példányban kell benyújtani a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány levelezési címére (1387 Budapest 62., Pf. 25)

Az a pályázat, mely nem felel meg a felhívásban foglalt feltételeknek, érdemi vizsgálat nélkül elutasításra kerül. Hiánypótlásra nincs lehetőség. A pályázatkezelő a pályázati anyagot nem szolgáltatja vissza.

8. A pályázat tartalmi követelményei:

A kiadandó alkotás jellege, témája, tartalma, a megcélzott réteg; a megjelenés indoka, a kiadvány célja; a kiadvány paraméterei (oldalszám, terjedelem, példányszám, terjesztés módja; folyóiratok esetében a megjelenési gyakoriság); a folyóiratok írásainak szerzői, munkatársai; hanghordozók kiadása esetén a közreműködő művészek, együttesek megnevezése; várható bevételek.

Az elnyert támogatás utalásának feltétele az ISBN, ISSN, ISMN regisztráció!

9. Pályázati dokumentáció:

1. hiánytalanul kitöltött adatlap *(letölthető a honlapról <http://www.mnekk.hu>)*, programleírás,
2. kivonat a pályázó szervezet bírósági vagy kincstári nyilvántartásáról (a beadási határidőnél 30 napnál nem régebbi), önkormányzatoknál az alakuló ülés jegyzőkönyvének kivonata, amely dokumentumnak egyértelműen tartalmaznia kell a képviselőre jogosult személy(ek) nevét; a természetes személy pályázó adóazonosító jelét.
3. nyilatkozat a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény 8. § (1) bekezdés szerinti érintettségéről *(letölthető a honlapról <http://www.mnekk.hu>)*,
4. a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény 8. § (1) bekezdés szerinti érintettség esetén közzétételi nyilatkozat *(letölthető a honlapról <http://www.mnekk.hu>)*,
5. a pályázó szervezet illetékes szervétől a pályázat benyújtásáról szóló döntést igazoló okirat.
6. A nyomda vagy stúdió ajánlata, a kiadói ajánlata,
7. a már megjelent folyóiratok esetében legalább két szám; könyvkiadásnál a már elkészült kézirat tartalmi kivonata, lektori szakvélemény, referenciák. *(Kéziratot nem kérünk, nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!).*

10. Pályázati menetrend:

Benyújtási határidő (postára adás dátuma): 2010. július 30.

Kuratóriumi döntés: 2010. szeptember 23.

Kedvezményezett megjelentetése a közalapítvány honlapon: a döntést követő 3. munkanapon.

Szerződéskötés: szerződésben megjelölt időpontig.

A támogatás utalásának indítása: A támogatott produktumnak a közalapítványhoz megérkezését követő 30 napon belül.

Beszámoló benyújtási határideje: A támogatási szerződésben rögzített program befejezési időponttól számított 30 napon belül.

FIGYELEM!

A pályázati dokumentáció lehívható az alábbi Internet-címen: <http://www.mnekk.hu> vagy beszerezhető a közalapítvány irodájában munkaidőben

(H-CS: 8-16.30 óra között, P: 8-14 óra között): Bp. V. ker., Október 6. u. 17. I. em.

Ha a pályázó postai úton kéri a pályázati anyagot, akkor C5-ös (közepes méretű), a pályázó nevére megcímezett, felbélyegzett válaszborítékot kérünk.

Levélcím: MNEK Közalapítvány, 1387 Budapest 62, Pf.: 25

A pályázatot a 3 oldalból álló adatlapon, a csatolandó dokumentumokkal együtt ajánlott küldeményként EGY eredeti példányban kell benyújtani a következő levélcímre:
MNEK Közalapítvány, 1387 Budapest 62, Pf. 25 (a borítékra kérjük ráírni: „Célpályázat”) vagy személyesen:
Bp. V. ker., Október 6. u. 17. I. em.

Tel/fax: 06-1/321-3352, 06-1/321-7364, 06-1/321-7370 Faxon, e-mail-en nem fogadunk pályázati anyagot!

A beküldési határidő után benyújtott, illetve postára adott pályázat érvénytelen.

A MAGYARORSZÁGI NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGI KÖZALAPÍTVÁNY**PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA****a 2010. évi „Közgyűjtemény anyanyelvű állományának gyarapítása” támogatására****1. A támogatás célja:**

A hazai kisebbségek hagyományainak, nyelvének (a cigány kisebbség esetében anyanyelvnek számít a magyar, a romani és a beás nyelv) ápolását, a nemzeti identitás erősítését szolgáló közgyűjtemény anyanyelvű állományának gyarapítása.

A rendelkezésre álló keretösszeg: 5 millió forint

2. Pályázók köre:

Önálló jogi személyiségű közgyűjtemények, illetve azok a települési és területi önkormányzatok; települési, területi és országos kisebbségi önkormányzatok; Magyarországon bejegyzett székhelyű társadalmi szervezetek, nonprofit gazdasági társaságok, költségvetési intézmények (iskolák stb.); amelyek önálló jogi személyiséggel nem rendelkező közgyűjteményeket működtetnek.

Csak az a pályázó kaphat támogatást, amelynek/akinek nincs köztartozása és a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványnál rendezetlen elszámolása.

3. Támogatható tevékenységek: A 2010. január 1. és 2010. december 31. között megvalósuló

- Az adott kisebbség anyanyelvén, ill. a cigány kisebbség esetében magyar, romani és/vagy beás nyelven íródott kisebbségi tartalmú könyvek, folyóiratok, kép- és hanghordozók beszerzése;
- múzeumok, galériák, helytörténeti kiállítások, levéltárak, faluházak kiállítási anyagának archiválása, gazdagítása;
- a közgyűjtemény elektronikus adatbázisának elkészítése,
- Internet-szolgáltatás igénybevétele a kisebbségi kultúra merítési bázisának bővítésére.

4. Nem támogatott, nem elszámolható költségek:

Étkezési költség, pályázó bér- és járulékköltsége, közüzemi díj típusú kiadások, telefon- és postadíjak, karbantartások, javítások, külföldről érkező vendégcsoportok/résztvevők útiköltsége, építési és felújítási költségek, jövedéki termékek (kávé, szeszesital, dohányáru), ékszer, dísz tárgyak, szerzői jogdíj (beleértve: alkotói díj, személyes hozzájárulás díja, felhasználási díj), technikai eszközök beszerzése, ösztöndíj, bútor, ruházat, ajándék, felhalmozási (beruházási) költségek; a kisebbségi kultúra művelését nem szolgáló áru, szolgáltatás; továbbá az adók, vagy adók módjára behajtható fizetési kötelezettségek (pl. bírság) valamint az előre nem tervezett költségek.

5. A támogatás formája:

Vissza nem térítendő támogatás, mely kizárólag a szerződésben rögzített célra használható fel.

6. Az egy pályázó által elnyerhető legnagyobb támogatási összeg: 300.000.-Ft**7. A pályázat benyújtása:**

A pályázatot ajánlott küldeményként, egy példányban kell benyújtani a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány levelezési címére (1387 Budapest 62., Pf. 25)

Az a pályázat, mely nem felel meg a felhívásban foglalt feltételeknek, érdemi vizsgálat nélkül elutasításra kerül. Hiánypótlásra nincs lehetőség. A pályázatkezelő a pályázati anyagot nem szolgáltatja vissza.

8. A pályázat tartalmi követelményei:

A beszerzés indokai; a már meglévő kisebbségi nyelvű könyvek aránya az állományban; a könyvtár, a kiállítás

látogatottsága, vendégköre; a beszerzés, gyűjtés módja; a feldolgozandó állomány, adattömeg nagysága/jellemzői; az állományban meglévő kisebbségi művek aránya, a készítendő adatbázis erre vagy az egész állományra koncentrált; a kialakítandó adatbázis struktúrája (tartalmi elemek), célja, a megcélzott használói kör: munkatársak, látogatók; az adatbázis megjelenítése: pl. helyi hálózaton az intézményben, Interneten; adatbázis-frissítés; a látogatóknak ajánlott kisebbségi Internet-honlapok felsorolása.

9. Pályázati dokumentáció:

1. hiánytalanul kitöltött adatlap *(letölthető a honlapról <http://www.mnekk.hu>)*, programleírás,
2. kivonat a szervezet, intézmény, nonprofit gazdasági társaság bírósági vagy kincstári nyilvántartásáról (a beadási határidőtől számított 30 napnál nem régebbi), önkormányzatoknál az alakuló ülés jegyzőkönyvének kivonata, amely dokumentumnak egyértelműen tartalmaznia kell a képviselőre jogosult személy(ek) nevét;
3. nyilatkozat a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény 8. § (1) bekezdés szerinti érintettségéről *(letölthető a honlapról <http://www.mnekk.hu>)*,
4. a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény 8. § (1) bekezdés szerinti érintettség esetén közzétételi nyilatkozat *(letölthető a honlapról <http://www.mnekk.hu>)*,
5. a pályázó szervezet illetékes szervétől a pályázat benyújtásáról szóló döntést igazoló okirat.
6. a megvásárolandó könyvek, hanghordozók cím és árlistája, a szolgáltató ajánlata az adatbázis-készítésre, illetve Internet-szolgáltatásra.

10. Pályázati menetrend:

Benyújtási határidő (postára adás dátuma): 2010. július 30.

Kuratóriumi döntés: 2010. szeptember 23.

Kedvezményezettek megjelölése a közalapítvány honlapon: a döntést követő 3. munkanapon.

Szerződéskötés: szerződésben megjelölt időpontig.

A támogatás utalásának indítása: A támogatási szerződésben megjelölt program kezdési időpont előtt 5 nappal.

Beszámoló benyújtási határideje: A támogatási szerződésben rögzített program befejezési időponttól számított 30 napon belül.

FIGYELEM!

A pályázati dokumentáció lehívható az alábbi Internet-címen: <http://www.mnekk.hu> vagy beszerezhető a közalapítvány irodájában munkaidőben

(H-CS: 8-16.30 óra között, P: 8-14 óra között): Bp. V. ker., Október 6. u. 17. I. em.

Ha a pályázó postai úton kéri a pályázati anyagot, akkor C5-ös (közepes méretű), a pályázó nevére megcímezett, felbélyegzett válaszborítékot kérünk.

Levélcím: MNEK Közalapítvány, 1387 Budapest 62, Pf.: 25

A pályázatot a 3 oldalból álló adatlapon, a csatolandó dokumentumokkal együtt ajánlott küldeményként EGY eredeti példányban kell benyújtani a következő levélcímre:
MNEK Közalapítvány, 1387 Budapest 62, Pf. 25 *(a borítékra kérjük ráírni: „Célpályázat”)* vagy személyesen:
Bp. V. ker., Október 6. u. 17. I. em.

Tel./fax: 06-1/321-3352, 06-1/321-7364, 06-1/321-7370 Faxon, e-mail-en nem fogadunk pályázati anyagot!

A beküldési határidő után benyújtott, illetve postára adott pályázat érvénytelen.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

.....

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

